

I N F O R M A C E

o činnosti daňové správy České republiky

za rok 2003

I. ÚVOD

Úkolem územních finančních orgánů je správa daně, tj. právo činit opatření potřebná ke správnému a úplnému zjištění, stanovení a splnění daňových povinností, zejména právo vyhledávat daňové subjekty, daně vyměřit, vybrat, vyúčtovat, vymáhat a kontrolovat jejich splnění ve stanovené výši a době. V roce 2003 vedle běžného výkonu správy daně probíhaly v rámci finančních ředitelství i speciálně zaměřené akce. Jednalo se jak o úkoly vycházející z požadavků Ministerstva financí, tj. o prověřování plnění daňových povinností poskytovatelů ubytovacích služeb, restauračních zařízení a zmapování možných daňových úniků v oblasti prostituce, ale také o úkoly vycházející z vlastní činnosti finančních ředitelství. K těmto úkolům mimo jiné patřilo např. prověřování plnění daňových povinností provozovatelů restauračních zařízení ve vztahu ke zjištěným informacím od jejich dodavatelů, distribuce a prodeje lihovin, stánkového prodeje, zpracování kovového odpadu jakož i kontrola zdanění převodů finančních prostředků do zahraničí od obchodníků asijského původu a kontrola daňových subjektů provozujících autobazary. Na podkladě požadavku Ministerstva financí prováděli správci daně dále společně s úřady práce, cizineckou policií a dalšími orgány státní správy jednorázové kontroly zaměřené na problematiku nelegálního zaměstnávání cizinců.

V oblasti daně z příjmů právnických osob bylo v roce 2003 dosaženo historicky nejvyššího inkasa, které vyplynulo především z příznivých hospodářských výsledků, které v předchozím roce 2002 dosáhly daňové subjekty z oborů bankovníctví, telekomunikačních činností, výroby a rozvodu elektřiny a plynu, páry a teplé vody, výrobců dvoustopých motorových vozidel a výrobců tabákových výrobků a piva.

Na dosažené úrovni inkasa daně z příjmů právnických osob se v roce 2003 rovněž pozitivně projevila možnost prominutí penále a úroků v rámci akce zaměřené na uhrazení daňových nedoplatků vzniklých v době od 1. ledna 1993 do 31. prosince 2001, vyhlášené Ministerstvem financí, v jejímž důsledku **došlo v poprvé v historii nové daňové soustavy k poklesu nedoplatků na této dani.**

Česká daňová správa podobně jako v předchozích letech, tak i v roce 2003 pokračovala v systematické činnosti vedoucí k rozvoji oblasti mezinárodních daňových vztahů a modernizace daňové správy. V oblasti mezinárodních daňových vztahů šlo především o činnosti související s přípravou výměny informací v oblasti daně z přidané hodnoty po vstupu České republiky do Evropské unie, o činnosti směřující k automatické výměně informací v oblasti přímých daní a k rozšiřování počtu smluv o zamezení dvojího zdanění. Dále byly provedeny kroky, jejichž cílem bylo zlepšení komunikace s daňovou veřejností.

II. VÝSLEDKY DAŇOVÉHO ŘÍZENÍ

1. VÝVOJ DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ

Základní údaje o daňových povinnostech a inkasu za rok 2003 podává **Tabulka č. 2.**

Tabulka č. 2

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Daňová povinnost sl. 1	Inkaso sl. 2	Rozdíl sl. 2-sl. 1	Výtěžnost sl. 2 / sl. 1
DPH-daňová povinnost	154 503	155 180	677	100,4%
DPH-nadměrný odpočet a vracení daně	-232 657	-231 390	1 267	99,5%
DPH-celkem	-78 154	-76 210	1 944	97,5%
Daně spotřební-daňová povinnost	47 434	48 037	603	101,3%
Daně spotřební-vracení daně	-5 321	-4 937	384	92,8%
Daně spotřební celkem	42 113	43 099	986	102,3%
Daň z příjmů právnických osob	94 272	96 978	2 706	102,9%
Daň z příjmů srážkou § 36	20 438	20 625	187	100,9%
Daň silniční	5 863	5 708	-155	97,4%
Daň dědická	98	100	2	102,5%
Daň darovací	-113	648	761	-572,9
Daň z převodu nemovitostí	8 010	8 025	15	100,2%
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	22 885	22 131	-754	96,7%
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	94 251	94 653	401	100,4%
Daň z nemovitostí	4 841	4 840	0	100,0%
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	6 084	4 923	-1 162	80,9%
CELKEM NOVÉ DANĚ	220 588	225 520	4 932	102,2%
Daň z příjmů obyvatelstva	-14	26	40	-185,7%
Ostatní zruš. daně	-156	88	245	-56,5%
CELKEM STARÉ DANĚ	-171	114	285	-66,9%
CELKEM	220 417	225 635	5 218	102,4%

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Porovnáme-li celkové inkaso starých i nových daní za rok 2003 s předchozím rokem zjistíme, že došlo ke zvýšení výnosu z vybraných daní o částku zhruba 16 784 mil. Kč, což představuje meziroční nárůst inkasa ve výši 8,04%. Zvýšení inkasa v roce 2003 je způsobeno především nárůstem inkasa daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (o 8 062 mil. Kč), daně z příjmů právnických osob (o 6 241 mil. Kč) a celkového inkasa spotřebních daní (o 4 488 mil. Kč). V roce 2003 došlo k nárůstu inkasa daně z příjmů vybírané srážkou dle § 36 (o 3 870 mil. Kč). Taktéž v roce 2003 došlo k nárůstu inkasa daně dědické o 16,3%, daně z převodu nemovitostí o 11,9%. U daně z přidané hodnoty na účtech FÚ došlo v roce 2003 ke zvýšení záporného salda o 7 330 mil. Kč. V roce 2003 byl zaznamenán pokles inkasa proti předchozímu roku u položky Ostatní příjmy, odvody a poplatky (o 225 mil. Kč).

Záporná výše daňové povinnosti u daně darovací byl způsoben odpisem pro nedobytnost ve výši 723,9 mil. Kč. Důvod odpisu vyplynul z průběhu konkursního řízení, po konečném přezkoumání rozhodnutí finančního úřadu ve věci stanovení daně darovací Městským soudem v Praze (do vydání rozhodnutí byl nedoplatek považován za sporný) a na základě kvalifikovaného odhadu výtěžku konkursu.

Tabulka ovšem nevypovídá o příjmech daně z přidané hodnoty, neboť ty jsou evidovány na účtech celních orgánů, byť se na jejich konečném výsledku podílely zejména finanční úřady.

Daň z přidané hodnoty je vybírána celními úřady při dovozu zboží do republiky a při příležitostné autobusové přepravě osob v tuzemsku. Finančními úřady je daň z přidané hodnoty vybírána ze zdanitelných plnění uskutečněných v tuzemsku. Ze základního principu fungování DPH vyplývá, že daň vybraná celními úřady je zahrnuta v odpočtech daně uplatňovaných u finančních úřadů, a proto je inkaso DPH na finančních úřadech vykazováno zápornou částkou, která představuje rozdíl mezi výběrem daně celními úřady a inkasem realizovaným v tuzemsku (v roce 2003 bylo celkem vybráno 164 mld. Kč na DPH).

a) Daň z příjmů právnických osob

Finanční úřady v České republice vybraly za kalendářní rok 2003 historicky nejvyšší inkaso daně z příjmů právnických osob (96 978 mil. Kč) od zavedení nové daňové soustavy (1993). Meziroční přírůstek inkasa 2003/2002 dosáhl hodnoty 6,9%, což představuje částku 6 241 mil. Kč. Pokračoval tak růstový trend inkasa započatý již v roce 1998, který je potvrzením dlouhodobého efektu legislativních úprav, přijatých od roku 1998 a dále zpřesněných od roku 2001, které do určité míry omezily možnosti pro legální vyhnutí se daňové povinnosti (tvorby rezerv, operace s cennými papíry apod.).

Z hlediska tempa růstu inkasa lze konstatovat, že vrcholu bylo dosaženo v letech 2000-2001, což bylo dáno především mimořádnou a neopakovatelnou obchodní transakcí (prodej vysílacích licencí v roce 2000).

V průběhu let 2002 až 2003 se tempo růstu inkasa zpomalilo, přičemž určitou negativní roli zde sehrály také katastrofální povodně roku 2002, jejichž důsledky byly zmírňovány i prostřednictvím daňových úlev ve formě povoleného posečkání s placením daní, promíjením příslušenství daně apod. I přes tyto skutečnosti dosáhlo inkaso daně z příjmů právnických osob za kalendářní rok 2003 relativně vysoké hodnoty růstu.

Z analýzy dlouhodobého vývoje je zřejmá též tendence postupného zvyšování výtěžnosti inkasa daně z příjmů právnických osob, přičemž výtěžností se rozumí poměr předepsaných a uhrazených daňových povinností za sledovaný kalendářní rok. Přehled o vývoji tohoto ukazatele na dani z příjmů právnických osob za období 1999 – 2003 poskytuje následující **Tabulka č. 3.**

Tabulka č. 3 (v mil.Kč)

ROK	1999	2000	2001	2002	2003	index 03/02	rozdíl 03-02
Daňové inkaso	54 819	58 088	75 940	90 737	96 978	106,9%	6 241
Předepsáno	58 132	61 248	77 008	91 069	94 272	103,5%	3 203
Výtěžnost	94,3%	94,8%	98,6%	99,6%	102,9%	-	-

Na trvalém růstu výtežnosti se vedle zlepšování platební morálky daňových subjektů významnou měrou podílí také zvyšování účinnosti správy uvedené daně územními finančními orgány. V roce 2003 se rovněž pozitivně projevila možnost prominutí penále a úroků při uhrazení daňových nedoplatků vzniklých v době od 1. ledna 1993 do 31. prosince 2001 ve lhůtě stanovené sdělením Ministerstvem financí, v této souvislosti došlo v poprvé v historii nové daňové soustavy k meziročnímu poklesu nedoplatků na dani z příjmů právnických osob.

Na celkový výnos daně v hodnoceném roce 2003 měla vliv též řada protisměrně působících faktorů, přičemž z celkové hodnoty dosaženého inkasa je zřejmé, že převážily pozitivní vlivy, zejména vzrůstající podnikatelské aktivity a s nimi spojené příznivé výsledky hospodaření, dosažené daňovými subjekty z oborů bankovníctví, telekomunikačních činností, výroby a rozvodu elektřiny a plynu, páry a teplé vody, výrobců dvoustopých motorových vozidel a výrobců tabákových výrobků a piva. Příznivě se projevil též rostoucí podíl zahraničního kapitálu na podnikatelských aktivitách právnických osob a s ním související velmi dobré výsledky hospodaření vykazované daňovými subjekty se zahraniční majetkovou účastí, dlouhodobý pozvolný trend zvyšování podílu stávajících podnikatelských subjektů vykazujících daňovou povinnost a zlepšující se platební disciplína daňových subjektů, za současného postupného „očišťování“ podnikatelského prostředí od problémových subjektů. Nepříznivě na výši daňového inkasa působil zejména přetrvávající vliv uplatňování daňových ztrát nakumulovaných v minulých letech, nárůst počtu daňových subjektů vstupujících do konkursu, uplatňování slev na dani poplatníky, kterým byl poskytnut příslib investiční pobídky a vliv vyššího objemu posečkání s placením daní subjektům postiženým povodněmi v roce 2002.

Z regionálního pohledu se na celkové hodnotě inkasa daně z příjmů právnických osob rozhodujícím způsobem podílí Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu, v jehož působnosti bylo vybráno 47,5% celorepublikového výnosu daně, přičemž nejvyšší částky daně zaplatili poplatníci z oboru bankovníctví, telekomunikací, energetiky a zpracování plyných paliv a poplatníky provozujícími velkoobchodní činnost.

b) Daň z příjmů fyzických osob podávajících přiznání

Inkaso daně z příjmů fyzických osob podávajících přiznání se v roce 2003 zvýšilo o 230 mil. Kč proti roku 2002, což není v absolutní hodnotě částka podstatně ovlivňující celkové daňové inkaso. Na mírný nárůst inkasa nemá vliv žádný dominantní faktor. Promítá se v něm řada dílčích vlivů, mimo jiné i snížení počtu poplatníků uplatňujících odpočet ztrát z předchozích let.

Daňová povinnost na dani z příjmů fyzických osob z přiznání za rok 2003 se snížila oproti roku 2002 o 566 mil. Kč. V důsledku informací o připravovaných změnách některých zákonů (zejména zákona o účetnictví a zákona o daních z příjmů) se někteří podnikatelé rozhodli omezit nebo ukončit svoji podnikatelskou činnost jako fyzická osoba a své aktivity převedli již v roce 2003 do obchodních společností, kde nyní vystupují jako zaměstnanci těchto společností.

Vývoj inkasa na dani z příjmů fyzických osob v letech 1999-2003 ukazuje **Tabulka č. 4.**

Tabulka č. 4 (v mil. Kč)

ROK	1999	2000	2001	2002	2003	index 03/02	rozdíl 03-02
Daňové inkaso	17 103	16 546	18 796	21 901	22 131	101,10%	230
Předepsáno	18 485	17 252	20 011	23 451	22 885	97,6%	-566
Výtěžnost	92,5%	95,9%	93,9%	93,4%	96,7%	-	-

Došlo ke zvýšení počtu daňových subjektů vykazujících nedoplatky na dani, a to o 3 115 osob a zvýšil se celkový objem nedoplatků na dani z příjmů fyzických osob podávajících přiznání o 741 mil. Kč. Zvýšení objemu nedoplatků na dani koresponduje s růstem daňové povinnosti v roce 2003. Na celkové výši nedoplatků se podílí také dlouhotrvající konkursní řízení daňových subjektů v úpadku, neboť nedoplatky evidované u subjektů, na které byl prohlášen konkurs, není možné dlouhodobě vymáhat daňovou exekucí.

c) Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Nárůst inkasa o 8 062 mil. Kč u závislé činnosti je způsoben především zvyšováním mezd a z toho vyplývajícím vzestupným trendem srážených měsíčních záloh. Na inkaso má vliv i otevírání nových provozů a vytváření nových pracovních míst, které je však částečně kompenzováno tím, že jiné subjekty zaměstnance propouštějí. Pro zdaňovací období roku 2003 nedošlo k žádným změnám daňového zákona, které by mohly na této dani zvýšení inkasa ovlivnit (tj. zejména nedošlo ke změně sazby daně ani ke změně odčitatelných položek).

Došlo ke zvýšení počtu daňových subjektů vykazujících nedoplatky na dani, a to o 1 084 osob, mírně se zvýšil celkový objem nedoplatků na této dani, a to o 105 mil. Kč. Zvýšení objemu nedoplatků na dani koresponduje s růstem daňové povinnosti v roce 2003.

Vývoj inkasa v letech 1999-2003 ukazuje **Tabulka č. 5.**

Tabulka č. 5 (v mil. Kč)

ROK	1999	2000	2001	2002	2003	index 03/02	rozdíl 03-02
Daňové inkaso	66 881	72 749	78 530	86 591	94 653	109,3%	8 062
Předepsáno	67 777	73 097	77 415	86 070	94 251	109,5%	8 181
Výtěžnost	98,7%	99,5%	101,4%	100,6%	100,4%	-	-

d) Daň z příjmů vybíraná srážkou podle zvláštní sazby

Daň z příjmů vybíraná srážkou podle zvláštní sazby zahrnuje fyzické a právnické osoby. Její inkaso se v roce 2003 oproti roku 2002 zvýšilo o 3 870 mil. Kč, z toho inkaso daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou se v roce 2003 zvýšilo oproti roku 2002 o 470 mil. Kč, u právnických osob o 3 400 mil. Kč. Byl tak dočasně přerušen dlouhodobý trend poklesu inkasa daně vybírané srážkou v minulých letech, vyplývající z legislativních úprav provedených zákony č. 129/1999 Sb. a č. 17/2000 Sb., na jejichž základě došlo ke snížení sazby daně z hodnoty 25% na 15% u úrokových příjmů, dividendových příjmů a podílů na zisku, a to s účinností od 1. ledna 2000. Zaznamenané meziroční zvýšení inkasa a jeho přechodný charakter vyplývá:

u daně vybírané srážkou z příjmů fyzických osob zejména z nárůstu vyplácených podílů na zisku, tantiém a v některých případech i z vyššího objemu plateb za užití licencí, know-how, jakož i náhrad za poskytnutí práva na užití práva autorského nebo práva příbuzného právu autorskému;

v případě daně vybírané srážkou z příjmů právnických osob především z vyplacení vyšších částek dividend a podílů na zisku jednak z důvodů zlepšených hospodářských

výsledků, jednak vyplacením dividend a podílů na zisku z nerozděleného výsledku hospodaření z minulých let, a to především v závěru roku 2003, s ohledem na očekávané zrušení možnosti uplatňování slevy na dani z dividendového příjmu od 1. 1. 2004.

Vývoj inkasa na dani z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby v letech 1999-2003 ukazuje **Tabulka č. 6**.

Tabulka č. 6 (v mil. Kč)

ROK	1999	2000	2001	2002	2003	index 03/02	rozdíl 03-02
Daňové inkaso	20 658	16 146	18 045	16 755	20 625	123,1%	3 870
Předepsáno	20 616	16 042	17 987	16 495	20 438	123,9%	3 943
Výtěžnost	100,2%	100,6%	100,3%	101,6%	100,9%	-	-
Z inkasa daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby tvoří :							
Daň příjmů FO	11 339	8 891	7 249	6 702	7 172	107,0%	470
Daň příjmů PO	9 319	7 255	10 796	10 053	13 453	133,8%	3 400

e) Daň silniční

V roce 2003 došlo ke zvýšení inkasa u daně silniční o 228 mil. Kč (tato daň není příjmem státního rozpočtu, ale státního fondu dopravní infrastruktury). Vliv na zvýšení inkasa má nepochybně změna zákona spočívající ve zdanění vozidel o celkové hmotnosti 12 t a vyšší určených výlučně k přepravě nákladů bez vazby na podnikání. Z věcného hlediska lze spatřovat důvody ve zvýšení inkasa v trvale mírně narůstajícím počtu podaných daňových přiznání a vzrůstajícím počtu vozidel, která dani silniční podléhají, jakož i modernizací vozového parku, kdy dochází k vyřazování zastaralých a nevykonných vozidel z vozového parku a jejich nahrazování vozidly výkonnějšími s vyšší sazbou silniční daně.

Přehled o vývoji inkasa na dani silniční (FÚ) od roku 1999 poskytuje **Tabulka č. 7**.

Tabulka č. 7 (v mil. Kč)

ROK	1999	2000	2001	2002	2003	index 03/02	rozdíl 03-02
Daňové inkaso FÚ	5 186	5 551	5 250	5 480	5 708	104,2%	228
Předepsáno FÚ	5 234	5 654	5 301	5 414	5 863	108,3%	449
Výtěžnost	99,1%	98,2%	99,0%	101,2%	97,4%	-	-

f) Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je z hlediska příjmů státního rozpočtu jednou ze stěžejních daní, neboť se na daňových příjmech státního rozpočtu podílí zhruba jednou třetinou. Celkové inkaso daně z přidané hodnoty vybrané v roce 2003 činí 164 854 mil. Kč.

Z **Tabulky č. 8** je zřejmý nárůst inkasa DPH za rok 2003 ve výši 9 645 mil. Kč oproti roku 2002, který je realizován nárůstem plnění v tuzemsku ve výši 5 059 mil. Kč a rozdílem (ve výši 4 586 mil. Kč) mezi zvýšeným inkasem celních orgánů a zvýšenými odpočty daně u finančních úřadů. Finanční úřady musely vrátit o 12 389 mil. Kč více DPH oproti roku 2002. Tento nárůst byl způsoben zvýšeným inkasem celních orgánů o 16 975 mil. Kč. Rozdíl mezi částkou vybranou celními úřady a vrácenou DPH finančními úřady je vytvářen časovým posunem, neboť celní orgány DPH vybírají okamžitě, kdežto takto zaplacená DPH je vrácena až prostřednictvím daňového přiznání. Z výsledků za jednotlivé roky je patrné stále se zvyšující inkaso na DPH. Na zvýšeném inkasu za tuzemská plnění se podílela spotřeba domácností a činnost finančních úřadů.

Tabulka č. 8

(v mil. Kč)

Vývoj inkasa DPH finanční úřady v letech 1999 až 2003							
ROK	1999	2000	2001	2002	2003	index 03/02	rozdíl 03-02
Předepsáno	139 628	138 876	145 737	153 244	154 503	100,8%	1 259
Daň. inkaso	132 377	133 138	142 810	150 121	155 180	103,4%	5 059
Výtěžnost	94,8%	95,9%	98,0%	98,0%	100,0%	-	-
Nadměrný odpočet	-159 758	-196 669	-224 925	-219 001	-231 390	105,7%	12 389
CELKEM	-27 381	-63 532	-82 114	-68 880	-76 210	110,6%	7 330

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Pokles dodatečně vyměřené daně z kontroly (viz **Tabulka č. 9**) oproti předcházejícímu období je kompenzován zvýšeným rozdílem mezi daní přiznanou a vyměřenou. Na celkovém poklesu dodatečně vyměřené daně se zejména podílel propad v dodatečném vyměření daně na základě dodatečných daňových přiznání, které podává daňový subjekt.

Tabulka č. 9

(v mil. Kč)

Daň přiznaná a vyměřená	2002	2003	index 03/02	rozdíl 03-02
Rozdíl mezi přiznanou a vyměřen. daní	617	667	108,1%	50
Vyměřeno dle dodateč. daň. přiznání	1 144	320	28%	-824
Dodatečně vyměřeno z kontroly	1 349	1 246	92,4%	-103
CELKEM dodatečně vyměřeno	2 493	1 566	62,8%	-927

Správce daně se se svou činností na inkasu podílí přímo, což lze vyjádřit např. výší doměrku z kontroly nebo rozdílným vyměřením, ale také nepřímo, neboť i provedené šetření, u kterého nebyl bezprostředně vyjádřen dopad na inkaso státního rozpočtu, plní preventivní charakter u daňového subjektu, což má za následek správně přiznávanou daňovou povinnost. Vzhledem k principům fungování DPH není nutné posuzovat dílčí výsledky plnění rozpočtu za jednotlivá finanční ředitelství.

K další činnosti správců daně v oblasti DPH za rok 2003 lze podotknout, že nedoplatky na DPH se ve sledovaném období nezvýšily a prominuto bylo podle § 55a ZSDP příslušenství daně z přidané hodnoty ve výši cca 802 mil. Kč, což je o 400 mil. Kč více než ve srovnání s rokem 2002. Prominutí příslušenství daně ovlivnilo také sdělení Ministerstva financí (tzv. daňová amnestie), které se zároveň projevilo v poklesu počtu případů u posečkáni placení daně podle § 60 ZSDP.

g) Daně spotřební

Celkové inkaso spotřebních daní vybrané v roce 2003 FÚ a CÚ činí 84 179 mil. Kč. V porovnání k roku 2002 je to o 4 694 mil. Kč více, tj. procentní meziroční nárůst o 5,9 %.

Celní úřady vybraly 41 079 mil. Kč, tedy o 206 mil. Kč více než v roce 2002 (zvýšení inkasa roku 2002 o 0,5 %). **Finanční úřady** vybraly 43 099 mil. Kč, to je v porovnání s předcházejícím rokem o 4 487 mil. Kč (o 11,6 %) více.

Z porovnání **plnění příjmů SR** u spotřebních daní mezi roky 2002 a 2003 vyplývá, že v roce 2002 tvořily skutečné příjmy SD celkem jen 96,7 % příjmů SD státního rozpočtu, zatímco skutečné příjmy SD za rok 2003 naplnily státní rozpočet SD na 107,8 % (tj. překročení SR o 7,8 %).

Spotřební daně se podílejí na celkových daňových příjmech státního rozpočtu zhruba 16,5 procenty (v roce 2002: 16,6 % a v roce 2003: 16,4 %) a z dlouhodobého hlediska lze vysledovat stále se zvyšující tendenci jejich inkasa.

Přehled inkasa spotřebních daní v průběhu předchozích let je uveden v následující **Tabulce č. 10**.

Tabulka č. 10

(v mil. Kč)

ROK	1999	2000	2001	2002	2003	index 03/02	rozdíl 03-02
Předepsáno – FÚ	31 216	29 120	31 283	38 721	42 113	108,8%	3 392
Předepsáno – CÚ	28 916	26 780	30 039	25 862	24 388	94,3%	-1 474
Inkaso – FÚ	30 526	30 713	33 596	38 612	43 099	111,6%	4 488
Inkaso – CÚ	30 526	30 713	33 596	38 612	43 099	111,6%	4 488
Výtěžnost – FÚ	97,8%	105,5%	107,4%	99,7%	102,3%	-	-
Výtěžnost – CÚ	105,6%	114,7%	111,8%	149,3%	176,7%	-	-
INKASO CELKEM	73 143	70 879	76 297	79 485	84 179	105,9%	4 694

Výnos spotřebních daní podle jednotlivých komodit vybraných FÚ a CÚ v roce 2003 ve srovnání s rokem 2002 ukazuje následující Tabulka č. 11.

Tabulka č. 11

(v mil. Kč)

Komodita	2002	podíl na celku	2003	podíl na celku	index 2003/02
Uhl. paliva a maziva	54 000	67,9%	57 078	67,8%	105,7%
Tabákové výrobky	15 786	19,9%	17 691	21,0%	112,1%
Lih	5 903	7,4%	5 514	6,5%	93,4%
Pivo	3 498	4,4%	3 585	4,3%	102,5%
Víno	298	0,4%	311	0,4%	104,4%
CELKEM	79 485	100,0%	84 179	100,0%	105,9%

Největší podíl, tj. 67,8 % z celkového výnosu spotřebních daní tvoří spotřební daň z uhlovodíkových paliv a maziv. V roce 2002 představoval výnos této daně 54 000 mil. Kč, v roce 2003 činí výnos spotřební daně z uhlovodíkových paliv a maziv 57 078 mil. Kč (po vyloučení vracení daně dle §12a, §12e, §12f a §12h zákona o spotřebních daních). Zhruba pětinu celkového výnosu spotřebních daní (21 %) tvoří spotřební daň z tabákových výrobků. Příjem této daně vzrostl z 15 786 mil. Kč (v r. 2002) na 17 691 mil. Kč (v roce 2003), tj. o 12 %. Spotřební daň z lihu má 6,5 % podíl na celku, spotřební daň z piva se podílí na celkové dani 4,3 % a spotřební daň z vína tvoří jen o,4 % z celku.

Výnos spotřebních daní vybraných finančními úřady v roce 2003 ve srovnání s rokem 2002 v členění podle komodit ukazuje Tabulka č. 12.

Tabulka č. 12

(v mil. Kč)

Inkaso daně finanční úřady	2002	2003	index 03/02	rozdíl 03-02
z uhl. paliv a maziv	32 437	37 442	115,4%	5 004
vrác. dle § 12f -zelená nafta	-1 310	-1 272	97,2%	37
vrác. dle § 12h-tech. benziny	- 49	-48	97,6%	1
vrác. dle § 12e-ozb.sil.ciz.st.	- 0,1	0	0	0
vrác. dle § 12a-os.pož.výs.im.	- 12	-14	116,5%	-2
z vína	231	244	105,6%	13
z tabákových výrobků	-944	-1 253	132,7%	-309
z piva	3 466	3 558	102,7%	92
z lihu	4 793	4 444	92,7%	-349
CELKEM	38 612	43 099	111,6%	4 488

Z tabulky vyplývá, že na zvýšení **inkasa vybraného FÚ** se jednoznačně podílí meziroční zvýšení inkasa spotřební daně z uhlovodíkových paliv a maziv o 5 005 mil. Kč a v malé míře i vyšší inkaso spotřební daně z piva o 92 mil. Kč a inkaso spotřební daně z vína o 13 mil. Kč. Nepatrný a objemově nevýznamný je pokles nárokovaného vracení spotřební daně ze „zelené nafty“ (o 38 mil. Kč) a z „technických benzinů“.

Naopak propad inkasa je zaznamenán u spotřební daně z lihu o 349 mil. Kč (92,7 % inkasa loňského roku) a také u spotřební daně z tabákových výrobků je nárůst záporného salda inkasa v absolutní částce o 309 mil. Kč.

Vliv legislativních změn se na inkasu spotřebních daní v roce 2003 neprojevil, neboť žádné novely zákona č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, platné pro toto období, nebyly schváleny.

h) Daň z nemovitostí

Oproti minulému zdaňovacímu období nedošlo na úseku daně z nemovitostí k legislativním změnám, a proto určitý nárůst předpisu daně i jejího inkasa lze přičíst zefektivnění kontrolní a vyhledávací činnosti územních finančních orgánů.

V roce 2003 došlo k nárůstu daňové povinnosti na 4 841 mil. Kč, což je o 201 mil. Kč více než v roce 2002. To odpovídá dlouhodobému trendu vývoje daně z nemovitostí, nejde však o žádné razantní zvýšení daňové povinnosti. Důvodem zvýšení je především zkvalitnění evidence nemovitostí vedených v katastru nemovitostí, tedy zkvalitnění podkladů pro daňové řízení i pro kontrolní a vyhledávací činnost správců daně.

Inkaso daně 4 840 mil. Kč se zhruba rovná daňové povinnosti, což rovněž odpovídá dlouhodobému trendu.

Přehled vývoje inkasa daně z nemovitostí od roku 1999 poskytuje **Tabulka č. 13**.

ROK	1999	2000	2001	2002	2003	index 03/02	rozdíl 03-02
Daňové inkaso	4 271	4 469	4 535	4 576	4 840	105,8%	264
Předepsáno	4 477	4 475	4 604	4 640	4 841	104,3%	201
Výtěžnost	95,4%	99,8%	98,5%	98,6%	99,9%	-	-

Poměr výše inkasa daně z nemovitostí za jednotlivá finanční ředitelství přibližně odpovídá situaci v předchozích zdaňovacích obdobích. Relativně nízký výnos daně z nemovitostí nacházejících se na území hlavního města Prahy i nadále potvrzuje skutečnost, že stávající způsob stanovení daně z nemovitostí dostatečně nezohledňuje atraktivitu a strategickou polohu lokality, v níž je nemovitost umístěna.

i) Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí

U těchto majetkových daní vzrostlo ve srovnání se skutečností roku 2002 daňové inkaso celkem o 915 mil. Kč, z toho u daně z převodu nemovitostí o 854 mil. Kč, u daně darovací o 47 mil. Kč a u daně dědické o 14 mil. Kč.

Ve srovnání s vývojem mezi roky 2001 a 2002 (nárůst o 1 437 mil Kč) sice došlo v plnění celkového inkasa k určitému snížení, nicméně po odeznění dopadů procesních řízení spojených s nálezy ÚS a přechodem k standardnímu vyměřování dočasně odložených případů, pokračoval předpokládaný mírně vzestupný trend zejména u inkasa daně z převodu nemovitostí.

Tato daň je z hlediska příjmů těchto majetkových daní stabilně nejvýznamnější a její podíl na celkovém úhrnu příjmů v roce 2003 se udržel s 92% na úrovni roku 2002. Dosažený

vývoj odpovídá v celku stabilizované situaci na trhu s nemovitostmi a odráží úroveň hodnot převáděných nemovitostí a četnost převodů nemovitostí požívajících poměrně rozsáhlá zákonná osvobození od daně.

Vývoj inkasa daně darovací potvrdil předpoklad stabilizovaného výnosu na úrovni cca 0,5 mld. Kč, případně trendu pouze mírného nárůstu opřené o zvýšení efektivnosti vymáhací činnosti a doměrování případů dříve odložených v důsledku nutnosti přednostního řešení případů napadených nálezy ÚS.

U daně dědické vývoj inkasa v podstatě stagnuje vzhledem k platné právní úpravě (úplné osvobození příbuzných v řadě přímé a manželů od této daně zavedené poslaneckou novelou zákona počínaje srpnem roku 1998) na úrovni cca 100 mil. Kč a tento trend lze předpokládat i nadále, případně i s případným poklesem inkasa, neboť počty dědictví nabývaného II. a III. skupinou poplatníků jsou zcela minimální.

Celkový výnos těchto majetkových daní (dědická, darovací a z převodu nemovitostí) představoval v roce 2003 částku 8,7 mld. Kč a zůstal nepatrně pod úrovní rozpočtové částky 8,9 mld. Kč.

Přehled inkasa za roky 1996 - 2003 podávají **Tabulky č. 14 až 16.**

Tabulka č. 14

(v mil. Kč)

Daň dědická							
ROK	1999	2000	2001	2002	2003	index 03/02	rozdíl 03-02
Daňové inkaso	148	122	112	86	100	116,3%	14
Předepsáno	151	124	113	86	98	113,9%	12
Výtěžnost	98,0%	98,4%	99,1%	100,0%	102,04%	-	-

Tabulka č. 15

(v mil. Kč)

Daň darovací							
ROK	1999	2000	2001	2002	2003	index 03/02	rozdíl 03-02
Daňové inkaso	405	413	475	601	648	107,8%	47
Předepsáno	443	453	453	566	-113	-19,9%	-453
Výtěžnost	91,4%	91,2%	104,9%	106,2%	-573,5%	-	-

Tabulka č. 16

(v mil. Kč)

Daň z převodu nemovitostí							
ROK	1999	2000	2001	2002	2003	index 03/02	rozdíl 03-02
Daňové inkaso	6 271	5 439	5 834	7 171	8 028	111,9%	857
Předepsáno	6 538	6 260	6 171	7 324	8 010	109,4%	686
Výtěžnost	95,9%	86,9%	94,5%	97,9%	100,2%	-	-

2. DAŇOVÉ NEDOPLATKY

a) Vývoj daňových nedoplatků

Celkový objem daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v České republice k 31. prosinci 2003 dosáhl 99,8 mld. Kč, z toho na daních nové daňové soustavy platné od 1. ledna 1993 (dále jen „nové daně“) činil 93,5 mld. Kč (tj. 93,7% k celkovému objemu nedoplatků) a na daních staré daňové soustavy platné do 31. prosince 1992 (dále jen „staré daně“) 6,3 mld. Kč (tj. 6,3% k celkovému objemu daňových nedoplatků). V porovnání s rokem 2002 poklesla celková kumulovaná výše daňových nedoplatků ze 103,7 na 99,8 mld. Kč, tj. o téměř 4 mld. Kč (u nových daní se snížila o 3,6 mld. Kč, u starých daní se snížila o 0,3 mld. Kč).

Vývoj daňových nedoplatků v roce 2003 lze tedy z dlouhodobého pohledu hodnotit velmi příznivě, neboť poprvé došlo k meziročnímu snížení daňových nedoplatků. Tento pozitivní výsledek je vyústěním klesajícího tempa meziročního růstu daňových nedoplatků za období let 1997 až 2003.

Vývoj výše nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v letech 1999 až 2003, ukazuje následující **Tabulka č. 17**.

Tabulka č. 17

(v mld. Kč)

Druh příjmu	Vývoj výše nedoplatků evidovaných územními finančními orgány									
	1999	index 99/98	2000	index 00/99	2001	index 01/00	2002	index 02/01	2003	index 03/02
Staré daně	15,3	121,7%	7,8	51,3%	6,9	87,4%	6,6	96,6%	6,3	95,0%
Nové daně	82,6	121,0%	91,3	110,5%	92,6	101,4%	97,1	104,9%	93,5	96,2%
CELKEM	97,9	121,1%	99,1	101,3%	99,4	100,3%	103,7	104,3%	99,8	96,2%

Největší objem splatných daňových nedoplatků je evidován finančními úřady v působnosti Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu (26 mld. Kč, tj. 26,1% z celkového objemu daňových nedoplatků, evidovaných územními finančními orgány v České republice), Finančního ředitelství v Brně (20,1 mld. Kč, tj. 20,2%) a Finančního ředitelství v Ústí nad Labem (16,1 mld. Kč, tj. 16,2%). Naopak nejmenší objem vykazují dlouhodobě finanční úřady v působnosti Finančního ředitelství v Českých Budějovicích (3,5 mld. Kč) a Finančního ředitelství v Hradci Králové (6,1 mld. Kč).

Meziroční pokles daňových nedoplatků byl zaznamenán u Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu (-3,1 mld. Kč), Finančního ředitelství v Praze (-1,4 mld. Kč), Finančního ředitelství v Hradci Králové (-1,3 mld. Kč) a Finančního ředitelství v Ústí nad Labem (-0,7 mld. Kč).

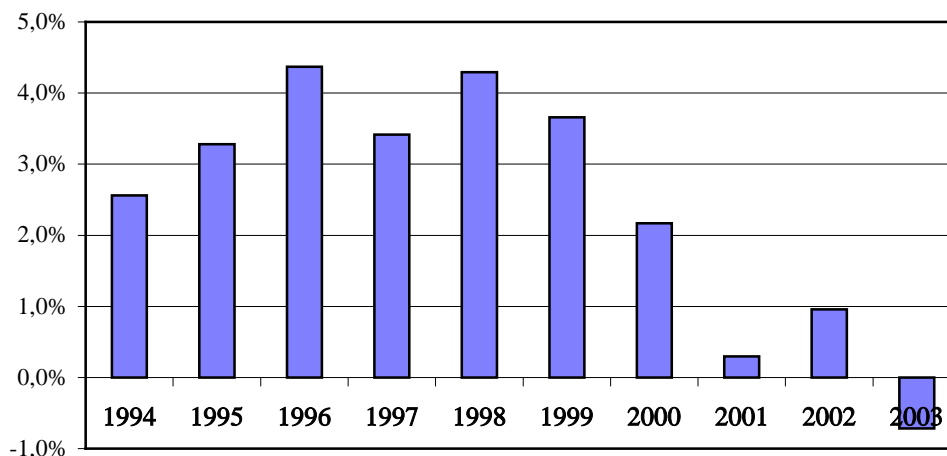
Analýza daňových nedoplatků ukazuje rozdílnost dynamiky jejich vývoje podle jednotlivých druhů příjmů, a to zejména u daní nové daňové soustavy, které se člení na daně přímé a nepřímé. Údaje za rok 2003 dokládají, že větší objem daňových nedoplatků nových daní je vykazován u přímých daní. Jejich výše dosáhla 51,9 mld. Kč, což je 52,0% z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v České republice. V porovnání s vývojem v roce 2003 klesl jejich objem o 1,6 mld. Kč. Nejvyšší suma nedoplatků této skupiny daní je evidována na daních z příjmů. Jejich výše dosáhla za rok 2003 částku 36,4 mld. Kč. U ostatních přímých daní (majetkové daně, daň silniční a ostatní příjmy, odvody a poplatky) dosáhl objem daňových nedoplatků za rok 2003 částku 15,5 mld. Kč, což je zhruba o 0,6 mld. Kč více než v minulém roce.

U nepřímých daní dosáhl objem daňových nedoplatků, evidovaných územními finančními orgány, za rok 2003 41,6 mld. Kč a proti minulému roku zde byl zaznamenán pokles o 2,1 mld. Kč. Hlavní skupinu zde tvoří nedoplatky na dani z přidané hodnoty, jejichž hodnota dosáhla 37,4 mld. Kč. Pozitivní vývoj byl také zaznamenán u spotřebních daní, kde meziroční

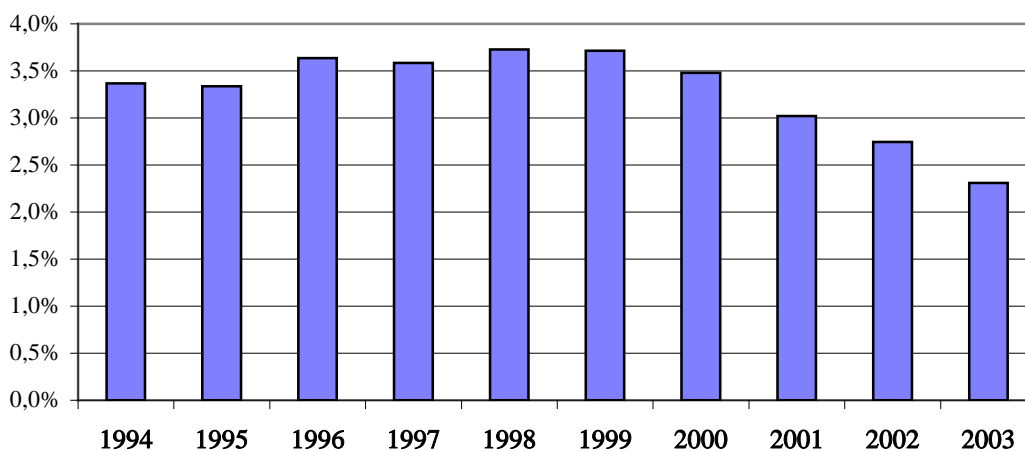
objem daňových nedoplatků v evidenci územních finančních orgánů klesl z cca 5 mld. Kč na 4,2 mld. Kč za rok 2003.

Trendy ve vývoji daňových nedoplatků u daní spravovaných územními finančními orgány ukazuje následující graf, z kterého je za poslední období patrný pozitivní trend vývoje relativní váhy daňových nedoplatků.

Graf č. 1: Podíl meziročního přírůstku daňových nedoplatků na ročním inkasu daní (ve správě územních finančních orgánů)

Graf 2: Podíl daňových nedoplatků na kumulativním inkasu daní (ve správě územních finančních orgánů)

Za posledních pět let se výše daňových nedoplatků v působnosti ÚFO ustálila na hranici sta miliard korun. Od roku 2000 se prudce snížil podíl meziročního přírůstku daňových nedoplatků na celkovém objemu daní vybraných v příslušném roce z 3,7% v roce 1999 na 0,3% v roce 2001 a 1,0% v roce 2002. V roce 2002 došlo k mírnému nárůstu tohoto podílu z důvodu nedoplatků u firem postižených povodněmi. V roce 2003 se podařilo poprvé snížit výši daňových nedoplatků v působnosti ÚFO o cca 3,6 mld. Kč na 93,5 mld. Kč, v důsledku čehož došlo poprvé v historii české daňové správy k **meziročnímu poklesu daňových nedoplatků k ročnímu inkasu daní ve správě územních finančních orgánů o 0,7%**.

Tabulka č. 18

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Kumulativní objem daňových nedoplatků				
	1999	2 000	2001	2002	2003
Daň z přidané hodnoty	33 662	36 974	37 610	38 736	37 428
Daně spotřební	8 837	7 728	4 976	4 955	4 175
Daň z příjmů právnických osob	15 401	18 655	19 668	21 231	18 322
Daň z příjmů vybíraná srážkou - § 36	319	316	361	378	333
Daň silniční	578	701	773	874	929
Daň dědická	11	12	12	13	12
Daň darovací	1 069	1 106	1 088	1 056	304
Daň z převodu nemovitostí	3 745	4 565	4 860	5 074	5 070
Ost. příjmy, odvody, pokuty a popl.	5 581	6 496	6 978	6 667	7 917
Daň z obratu	3 112	1 497	1 332	1 087	896
Odvod ze zisku	1 361	1 042	805	747	684
Odvod z objemu mezd	1 820	1 730	1 563	991	884
Důchodová daň	2 251	1 535	1 454	1 246	483
Daň z objemu mezd	419	234	181	123	55
Ostatní zrušené daně do rozp. rep.	4 791	532		1 318	2 257
Daň z příjmů fyz. osob - podnikat.	7 579	8 425	9 893	11 592	12 333
Daň z příjmů fyz. osob ze záv. čin.	4 742	5 221	5 218	5 323	5 428
Daň z nemovitostí	1 053	1 074	1 150	1 216	1 221
Daň z příjmů obyvatelstva	879	706	651	660	618
Ostatní zrušené daně do míst. rozp.	647	567	867	449	413
CELKEM	97 855	99 116	99 439	103 736	99 762
MEZIROČNÍ PŘÍRŮSTEK	17 052	1 262	323	4 297	-3 974

b) Vymáhání daňových nedoplatků

Oblast zajištění daní a pohledávek na daních a příslušenství daní

Vývoj na úseku zajištění daní a pohledávek na daních a příslušenství daní zajišťovacím příkazem a uplatněním zástavního práva dokumentují údaje v **Tabulce č. 19**.

Tabulka č. 19

Zákon č.337/1992 Sb. Ukazatel	1999	2000	2001	2002	2003
Zajištění dle § 71					
počet rozhodnutí	467	411	343	295	249
částka (v mil. Kč)	957	909	1 243	762	664
Zástavní právo dle § 72					
počet rozhodnutí	11 269	15 231	8 951	9 391	7 221
částka (v mil. Kč)	17 558	12 795	9 814	7 702	5 735

*) Údaje jsou uvedeny souhrmně za daně staré daňové soustavy platné do 31. 12. 1992 a nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993.

U zajištění daně podle § 71 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daně a poplatků“), došlo v roce 2003 k mírnému poklesu uplatnění tohoto institutu. Počet případů vydaných zajišťovacích příkazů klesl o 46 případů a objem zajištění úhrady nesplacené nebo dosud nestanovené daně se snížil o 98 mil. Kč. Za poslední dva roky se objem zajištění úhrady nesplacené nebo dosud nestanovené daně snížil celkem o **579 mil. Kč**, tj. více než o polovinu. Výraznější pokles byl zaznamenán rovněž v uplatňování institutu zajištění daňových pohledávek zástavním právem podle § 72 zákona o správě daní a poplatků. Ve srovnání s minulým rokem se počet vydaných rozhodnutí o zřízení zástavního práva snížil v roce 2003 o **2 170** případů. Razantněji se v minulých letech snižoval také objem daňových pohledávek zajištěných zástavním právem. V porovnání s předchozím rokem se v roce 2001 snížil o **2 981 mil. Kč** (index 2001/2000 = 0,767), v roce 2002 o **2 112 mil. Kč** (index 2002/2001 = 0,785) a v roce 2003 o **1 967 mil. Kč** (index 2003/2002 = 0,744) .

Řízení o zajištění úhrady nesplacené nebo dosud nestanovené daně bylo ze strany daňových subjektů ztěžováno především větším množstvím podaných odvolání proti vydaným zajišťovacím příkazům. Poměrně častým jevem bylo nesplnění uložené platební povinnosti ze strany daňového subjektu i přesto, že daňový dlužník je povinen ji splnit dobrovolně, a to i v případě podaného odvolání, které nemá vůči zajišťovacímu příkazu odkladné účinky. Finanční úřady tak musely daleko častěji přistupovat k řízení o vymáhání neuhrazené platební povinnosti (zajišťovací exekuce) postupem podle § 73 zákona o správě daní a poplatků.

Využívání institutu zástavního práva podle § 72 zákona o správě daní a poplatků bylo v posledních letech omezeno nepřímou novelou zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, provedenou s účinností od 1. 1. 2001 zákonem č. 367/2000 Sb. Zkušenosti z praxe ukazují, že na straně finančních úřadů došlo k výraznějšímu oslabení jejich procesního postavení v pozici zástavního věřitele. Proti dřívější úpravě institutu zákonného zástavního práva spočívá zásadní změna v tom, že vznik zástavního práva k zajištění daňové pohledávky a jejího příslušenství je podmíněn nabytím právní moci rozhodnutí vydaného správcem daně a nikoli, jako tomu bylo dříve, již dnem doručení rozhodnutí o vymezení rozsahu zástavního práva, kterým bylo daňovému subjektu uloženo peněžité plnění či dnem splatnosti zálohy na daň. To má vliv i na nepříznivé postavení finančních úřadů při zapsání pořadí uplatněných zástavních práv, neboť většina majetku je již zastavena ve prospěch bank, právnických nebo fyzických osob, které si svoji pozici zajišťují smluvním zástavním právem již při zahájení obchodních styků apod. Územní finanční orgány proto žádají o přehodnocení stávající právní úpravy institutu zástavního práva zejména v tom smyslu, aby účinky vzniku zástavního práva zřízeného na základě rozhodnutí správce daně mohly nastat již dnem jeho doručení, popř. navrhuji vrátit se k původní úpravě daňového zákonného zástavního práva.

Oblast vymáhání daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní

Podkladem pro hodnocení vývoje a efektivnosti vymáhání daňových nedoplatků z titulu neuhrazených povinností za rok 2003 a za předchozí roky jsou údaje zpracované územními finančními orgány v rámci automatizovaného daňového informačního systému (dále jen „ADIS“). V současné době jsou pro analytickou činnost v této oblasti nově využívány statistické sestavy z úlohy ADIS „DAD exe – Obecná správa daní – vymáhání“, která umožňuje zajistit automatizované zpracování statistických ukazatelů na úrovni finančních úřadů a jejich přenos na Ministerstvo financí.

Zhodnocení vývoje objemu **vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků** dokumentují z dlouhodobějšího pohledu (za období let 1999 až 2003) agregované ukazatele, uvedené v **Tabulce č. 20**.

Tabulka č. 20*)

Rok	Nedoplatky vymáhané		Nedoplatky vymožené	
	počet případů	částka (mld. Kč)	počet případů	částka (mld. Kč)
1999	127 278	33,131	92 710	4,235
2000	138 919	40,860	96 365	4,482
2001	195 548	46,219	134 622	6,716
2002	223 015	48,489	169 054	3,827
2003**)	1 234 535	54,164	349 375	3,960

*) Údaje jsou uvedeny sumárně za daně staré daňové soustavy platné do 31. 12. 1992 a nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993; **) Vyšší počet případů uvedený v posledním řádku tabulky (údaje za rok 2003) je dán změnou metodiky jejich vykazování v souvislosti se zavedením nového plně automatizovaného systému zpracování dat v oblasti vymáhání. u evidovaných daňových nedoplatků ve vymáhání je počet případů dán počtem neuhrazených POV (předpisných a odpisných vět) k poslednímu dni sledovaného období, resp. u evidovaných vymožených daňových nedoplatků počtem POV, na kterých došlo v období od 1. 1. 2003 do 31. 12. 2003 k úhradě

Z údajů v tabulce vyplývá, že objem **vymáhaných** daňových nedoplatků se každoročně zvyšoval, nejvíce v letech 2000 až 2003. Nejvyšší meziroční růst vymáhaných daňových nedoplatků byl zaznamenán v roce 2000, a to o 7,7 mld. Kč (nárůst o 23%). V letech 2001 až 2002 dynamika meziročního růstu stoupala, avšak ne tak prudce. V roce 2001 vzrostl objem vymáhaných daňových nedoplatků o 5,4 mld. Kč (nárůst o 13%) a v roce 2002 o 2,3 mld. Kč (nárůst o 5%). K 31. 12. 2003 vymáhaly územní finanční orgány téměř **54,2 mld. Kč** daňových nedoplatků a jejich objem meziročně vzrostl o **5,7 mld. Kč** (nárůst o 12%). Tento pozitivní vývojový trend je zřejmý i z porovnáním ukazatele podílu vymáhaných pohledávek k celkovému objemu evidovaných daňových nedoplatků. V roce 2000 činil **41,2%**, v roce 2001 **46,5%**, v roce 2002 **46,7%** a v roce 2003 vzrostl na **54,3%**.

Objem **vymožených** daňových nedoplatků k 31. 12. 2003 se v porovnání s předchozím rokem nepatrně zvýšil o 133 mil. Kč a dosáhl necelé **4 mld. Kč**. Obdobně jako v minulých letech neodpovídá dosažená výše vymožených daňových nedoplatků vynaloženému úsilí územních finančních orgánů při výkonu správy daní v této oblasti, a to nejen při výkonu daňových exekucí prováděných finančními úřady, ale i při uplatňování těchto pohledávek u soudů, soudních exekutorů nebo v řízeních podle zákona o konkursu a vyrovnání. Problematickou a administrativně náročnou částí agendy finančních úřadů byla i v roce 2003 činnost, spojená s vymáháním sankcí, zejména pokut ukládaných jinými správními a státními orgány v rámci tzv. „dělené správy“ (viz kapitola 7). Samostatně a v širších souvislostech byla tato problematika zhodnocena v materiálu „Návrh směřující ke zvýšení efektivity vymáhání pokut uložených státními orgány“, projednaném a schváleném na schůzi vlády České republiky dne 12. listopadu 2003, která k jeho provedení přijala usnesení č. 1123.

Podrobnější přehled o daňových nedoplatcích ve vymáhání a o daňových nedoplatcích vymožených k 31. 12. 2003, evidovaných za daňovou správu České republiky, v členění podle jednotlivých druhů příjmů a v členění za daně a příslušenství daní, ukazuje sestava uvedená v **Tabulce č. 21**.

Rozhodující objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků je evidován na daních **nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993** (k 31. 12. 2003 vymáháno **52 268 mil. Kč**, tj. 96,5% z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání; v roce 2003 vymoženo **3 939 mil. Kč**, tj. **99,5%** z celkové sumy vymožených daňových nedoplatků ve sledovaném období). Naopak objem vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků na **daních staré daňové soustavy platné do 31. 12. 1992** vykazuje výrazně nižší hodnoty (k 31. 12. 2003 vymáháno **1 896 mil. Kč**, tj. **3,5%** z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání; v roce 2003 vymoženo pouze **19,9 mil. Kč**, tj. **0,5%** z celkové sumy vymožených daňových nedoplatků ve sledovaném období). U daní staré daňové soustavy je tento stav srovnatelný s dlouhodoběji se projevujícím trendem postupného poklesu objemu

Tabulka č. 21

(k 31. 12. 2003)

Druh příjmu	Daňové nedoplatky			
	ve vymáhání ke sledovanému dni		vymožené od počátku roku do sledovaného dne	
	počet případů	částka v tis. Kč	počet případů	částka v tis. Kč
Daň z přidané hodnoty	346 927	23 421 375	64 900	1 843 754
Daň	202 091	17 294 227	41 310	1 642 719
Příslušenství	144 836	6 127 148	23 590	201035
Daně spotřební	2 652	1 941 679	360	42 678
Daň	1 642	1 503 242	273	40 690
Příslušenství	1 010	438 437	87	1 988
Daň z příjmů PO	23 742	9 359 353	4 204	354 639
Daň	13 377	6 924 827	2 726	291 426
Příslušenství	10 365	2 434 526	1 478	63 212
Daň z příjmů FO–pod. př.	110 815	7 416 840	45 113	512 047
Daň	60 274	5 838 334	27 098	403 425
Příslušenství	50 541	1 578 506	18 015	108 622
Daň z příjmů FO–záv. čin.	176 390	2 664 143	38 285	305 054
Daň	146 750	1 612 181	32 050	234 160
Příslušenství	29 640	1 051 961	6 235	70 894
Daň z příjmů zvl. saz. § 36	22 942	141 257	3 522	7 609
Daň	18 887	106 493	2 967	4 992
Příslušenství	4 055	34 764	555	2 618
Daň z nemovitostí	119 587	599 460	46 179	86 160
Daň	91 239	445 247	36 257	74 776
Příslušenství	28 348	154 213	9 922	11 384
Daň děd., dar. a z přev. nem.	55 136	3 126 882	29 620	500 089
Daň	31 706	2 481 510	18 124	458 278
Příslušenství	23 430	645 372	11 496	41 811
Daň silniční	102 649	594 808	33 499	114 284
Daň	66 688	389 722	18 747	87 685
Příslušenství	35 961	205 086	14 752	26 599
Ostat. příj., odvody a popl.	263 896	3 002 065	81 999	173 637
Daň	261 128	2 223 998	81 763	167 918
Příslušenství	2 768	778 067	236	5 719
Celkem daně platné od 1. 1. 1993	1 224 736	52 267 861	347 681	3 939 953
Daň	893 782	38 819 781	261 315	3 406 070
Příslušenství	330 954	13 448 081	86 366	533883
Daně platné do 31. 12. 1992	9 799	1 896 004	1 694	19 924
Daň	5 310	1 343 653	975	11 812
Příslušenství	4 489	552 350	719	8 113
CELKEM daně	1 234 535	54 163 865	349 375	3 959 877
Daň	899092	40 163 434	262 290	3 417 882
Příslušenství	335443	14 000 431	87 085	541 995

daňových nedoplatků, který byl zejména v posledních letech ovlivněn vyšším odpisováním nedoplatků pro nedobytnost ve smyslu ustanovení § 66 zákona o správě daní a poplatků. Převážná část těchto daňových nedoplatků je již prakticky nedobytná nebo dobytná jen zčásti.

Přehled podle jednotlivých druhů příjmů ukazuje, že největší objem vymáhaných

a vymožených daňových nedoplatků, evidovaných na daních nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993, je vykazován u **daně z přidané hodnoty** (k 31. 12. 2003 vymáháno **23 421 mil. Kč**, tj. **43,2%** z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání; v roce 2003 vymoženo **1 844 mil. Kč**, tj. **46,6%** z celkové sumy daňových nedoplatků vymožených ve sledovaném období). Větší objem daňových nedoplatků ve vymáhání byl k 31. 12. 2003 evidován také u **daní z příjmů**. V souhrnu činil **19 582 mil. Kč**, tj. **36,2%** z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání. V průběhu roku 2003 bylo u těchto daní vymoženo 1 179 mil. Kč daňových nedoplatků, tj. **29,8%** z celkové sumy daňových nedoplatků vymožených ve sledovaném období. Nemalý objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků (ve vztahu k výši daňových nedoplatků evidovaných na těchto daních, která v roce 2003 činila 5 386 mil. Kč) je evidován u **daně dědické, darovací a z převodu nemovitostí**. Na těchto daních bylo k 31. 12. 2003 vymáháno **3 127 mil. Kč**, tj. **5,8%** z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání a v průběhu roku 2003 vymoženo přes **500 mil. Kč**, tj. **12,6%**. U **spotřebních daní** bylo k 31. 12. 2003 vymáháno **1 942 mil. Kč**, tj. **3,6%** z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání. U této daně však byla dosažena velmi nízká částka vymožených daňových nedoplatků (**43 mil. Kč**, tj. pouze **1,1%** z celkové sumy daňových nedoplatků vymožených ve sledovaném období).

Z celkového objemu daňových nedoplatků ve vymáhání k 31. 12. 2003 je jich přímo **na daních** evidováno **40 163 mil. Kč**, tj. **74,2%**. Necelých **14 001 mil. Kč**, tj. **25,8%**, je evidováno na **příslušenství daní** (dle § 58 ZSDP se příslušenstvím daní rozumí penále, zvýšení daně, náklady daňového řízení, úroky a pokuty uložené podle ZSDP nebo jiného daňového zákona).

Efektivita vymáhání podle jednotlivých exekučních způsobů

K úhradě evidovaných nedoplatků využívají finanční úřady všech zákonných prostředků. Rozhodující objem vymožených daňových nedoplatků byl v roce 2003, obdobně jako v předchozích letech, dosažen v daňovém řízení, resp. v řízení o vymáhání daňových nedoplatků. Téměř **2,1 mld. Kč** bylo finančními úřady vymoženo v exekučních řízeních postupem podle § 73 zákona o správě daní a poplatků. Navíc téměř **1,8 mld. Kč** bylo pracovníky vymáhacích úseků finančních úřadů vybráno ještě před provedením vymáhacího úkonu (na základě výzev k zaplacení daňových nedoplatků v náhradní lhůtě, osobního doručení upozornění na nedoplatek, osobních jednáním s daňovými dlužníky apod.).

Nejvíce využívaným a zejména ve vztahu k právníckým osobám nejúčinnějším exekučním prostředkem je příkazání pohledávky na peněžní prostředky daňových dlužníků na účtech vedených u bank a jiné pohledávky. Tímto způsobem bylo v roce 2003 vymáháno **10,6 mld. Kč**, tj. **19,7%** z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků, přičemž vymoženo jich bylo **1,7 mld. Kč**, tj. **42,5%** z celkového objemu vymožených daňových nedoplatků.

Efektivita vymáhání prostřednictvím exekučních příkazů na srážku ze mzdy, jiné odměny za závislou činnost nebo náhrady za pracovní příjem, důchody, sociální a nemocenské dávky, stipendia apod. byla i v roce 2003 ovlivňována vyšší nezaměstnaností, nestabilitou pracovních míst v některých regionech a i tím, že mzdy byly vypláceny zaměstnancům často jen v minimální výši. Tímto exekučním způsobem bylo v roce 2003 vymáháno **2,3 mld. Kč**, tj. **4,3%** z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků a vymoženo **206 mil. Kč**, tj. **5,2%** z celkového objemu vymožených daňových nedoplatků.

Efektivita daňových exekucí prodejem movitých věci byla ovlivněna zejména změnou zákonem stanovené výše vyvolávací ceny na jednu třetinu odhadní ceny (dříve dvě třetiny) a dále poklesem výtěžku z organizovaných dražeb. Z přehledu o daňových nedoplatecích podle způsobu vymáhání vyplývá, že exekucí prodejem movitých věcí bylo v roce 2003 vymáháno necelých **1,1 mld. Kč**, tj. pouze **1,9%** z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků. Reálná výtěžnost činila jen **75 mil. Kč**, tj. **1,9%** z celkového objemu vymožených daňových nedoplatků. Stejně nepříznivý výsledek byl dosažen i u exekucí prodejem nemovitostí, kterými bylo v roce 2003 vymáháno přes **1,3 mld. Kč**, tj. **2,5%** z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků. Vymoženo bylo necelých **125 mil. Kč**, tj. **3,2%** z celkového objemu vymožených daňových nedoplatků.

Souhrnná výše daňových pohledávek přihlášených finančními úřady do konkursních řízení dosáhla k 31. 12. 2003 částku **51,7 mld. Kč** a proti předchozímu roku vzrostla o 4 mld. Kč. Z celkového objemu pohledávek přihlášených finančními úřady do konkursních řízení jich bylo v průběhu konkursu do vydání rozvrhového usnesení a v rámci rozvrhového usnesení uspokojeno k 31. 12. 2003 celkem **2 216 mil. Kč**. Dlouhodobě je výtěžnost v konkursních řízeních trvale velmi nízká a k 31. 12. 2003 činila **4,3%** z objemu přihlášených daňových pohledávek. Návrhy na prohlášení konkursu jsou ze strany dlužníků podávány mnohdy se značným zpožděním a často až v době, kdy již nedisponují s majetkem. Závažným problémem je, že se nedaří ukončit konkursní řízení ve lhůtě 18 měsíců, jak předpokládá ustanovení § 14a odst. 2 zákona o konkursu a vyrovnání. Využívání institutu vyrovnání, který je jedním z právních prostředků řešení úpadku dlužníka, je dosud pro finanční úřady omezeno dosavadní nedokonalou právní úpravou a chybějící aktivní legitimací správců daní k účasti na vyrovnacím jednání a k souhlasu s krácením daňové pohledávky přihlášené do vyrovnání.

Dlouhodobě jsou ve velmi malém rozsahu uspokojovány daňové nedoplatky, o jejichž vymáhání žádají finanční úřady **soudy** podáním návrhu na výkon rozhodnutí. V roce 2003 byly tímto způsobem vymáhány daňové nedoplatky ve výši **96,6 mil. Kč**. Z této částky bylo vymoženo necelých **10 mil. Kč**, tj. **10,3%** z objemu nedoplatků předaných soudům k výkonu rozhodnutí.

Podle § 73 odst. 3 zákona o správě daní a poplatků mohou finanční úřady v postavení správce daně požádat o výkon exekuce **soudního exekutora**. V roce 2003 byla tato možnost využívána minimálně. Soudním exekutorům byly předány k vymáhání daňové nedoplatky ve výši **822 tis. Kč**, které nebyly ve sledovaném období uspokojeny. Aplikace citovaného ustanovení naráží v praxi zejména na ustanovení § 90 odst. 3 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, z něhož vyplývá, že exekutor má právo požadovat od oprávněného, tj. i od finančního úřadu, přiměřenou zálohu na náklady exekuce. V roce 2003 zaznamenaly finanční úřady podstatný nárůst žádostí soukromých exekutorů o poskytnutí informací o dlužnících (u některých finančních úřadů se jedná až o několik stovek žádostí ročně). Dochází tím k odčerpávání stávající kapacity pracovníků finančních úřadů, kteří se touto agendou musí zabývat. Současně se zvyšují i rozpočtové výdaje finančních úřadů spojené s touto činností.

Další hlavní faktory ovlivňující efektivitu vymáhání daňových nedoplatků

Kromě již shora popsaných příčin ovlivňujících účinnost jednotlivých způsobů vymáhání a vedle subjektivních příčin, spočívajících ve schopnosti pracovníků finančních úřadů účinně a na odborné úrovni aplikovat v daňovém řízení obecně platné právní předpisy, působí na efektivitu výběru daní a vymáhání daňových nedoplatků celá řada dalších objektivně existujících ekonomických, legislativních nebo technických faktorů. K hlavním patří:

- Druhotná platební neschopnost a nedůvěra daňových subjektů v bankovní systém, která se projevuje tím, že většina plateb je prováděna v hotovosti. Stávající dosud ničím neomezená praxe vytváří podmínky pro uplatňování tzv. „dlužnické solidarity“, uskutečňované v podobě započtení, antidatování dokladů o dřívějším zaplacení v hotovosti a tím i zániku závazku apod. Řešení je spatřováno v přijetí zákona, kterým by byl upřednostněn bezhotovostní platební styk a platby v hotovosti by byly umožněny jen do výše zákonem stanoveného limitu.
- Řada daňových dlužníků (zejména společností s ručením omezeným) výrazně utlumí resp. ukončí podnikatelské aktivity, aniž dojde k vyrovnání se státním rozpočtem a zainteresované osoby pokračují v podnikatelských aktivitách v nově zřízených firmách se stejným předmětem činnosti. Hlavní problém spatřují územní finanční orgány v dosud chybějící účinné úpravě v oblasti obchodního práva, která by těmto nežádoucím praktikám zabránila.
- Řada daňových dlužníků nemá exekuci postižitelný majetek, popř. majetek mají, ale je velmi obtížné jej dohledat a zajistit. Daňoví dlužníci často činí úkony, kterými se zbavují svého majetku s cílem vyhnout se daňové exekuci. Problémy jsou s převody nemovitostí na rodinné příslušníky či dceřinné společnosti. Možnost domoci se neúčinnosti těchto úkonů (§ 42a občanského zákoníku) bývá často problematická a vždy časově náročná.
- Dlouhodoběji jsou územní finanční orgány úspěšnější při vymáhání nižších částek nedoplatků, především v řádu do 1 mil. Kč. Řádově vyšší částky nedoplatků, zejména nad 10 mil. Kč, jsou buď zcela nedobytné nebo jsou vymahatelné jen zčásti. Např. u skupiny nedoplatků s objemem nad 10 mil. Kč je jich nedobytných více než 40 mld. Kč, tj. **65,6%** z celkového objemu nedobytných daňových nedoplatků. Na daních staré daňové soustavy je jich nedobytných přes 5 mld. Kč, tj. téměř **83%** z objemu daňových nedoplatků evidovaných na těchto daních ke konci roku 2003.
- Současná legislativní úprava i technická vybavenost neumožňují v dostatečné míře zajišťovat efektivní spolupráci a součinnost územních finančních orgánů s ostatními státními a jinými orgány při využívání databáze informačních systémů - požadují proto bezplatný on-line přístup do těchto databází s cílem operativního získávání informací o dlužnících.
- Na efektivnost vymáhání daňových nedoplatků má vliv nevyhovující stav v personálním obsazení vymáhacích útvarů, ale i v mzdové oblasti, spočívající zejména ve vytvoření předpokladů pro získávání kvalifikovaných pracovníků s potřebnými odbornými a praktickými znalostmi pro výkon daňové správy v této oblasti. Účinnost práce vymáhacích útvarů je limitována i objemem finančních prostředků, které lze v rámci rozpočtů územních finančních orgánů vynakládat na rozvoj materiálně technických podmínek pro výkon činnosti exekutorů, zejména v terénu. Stále nevyhovující je vybavení motorovými vozidly, manipulační technikou, skladovými prostory a dalšími prostředky, které jsou nezbytné k dokumentaci, zejména mobiliárních exekucí.

3. DAŇOVÉ SUBJEKTY

Počtem daňových subjektů se v tomto případě rozumí počet tzv. osobních daňových účtů (ODÚ), které vede příslušný správce daně každému poplatníkovi nebo plátcí daně, a to samostatně pro jednotlivé druhy příjmů (daní). To znamená, že jeden poplatník nebo plátcé daně může mít několik ODÚ podle toho, kolik druhů daňových přiznání, hlášení, případně jiných podkladů nezbytných pro stanovení daně je povinen ve sledovaném období podat.

Následující **Tabulka č. 22** srovnává počet daňových subjektů připadajících na jednoho zaměstnance ÚFO v období 1999 – 2003.

Tabulka č. 23 porovnává počty daňových subjektů v letech 1999 až 2003 v členění podle jednotlivých daní.

Tabulka č. 22

	1999	2000	2001	2002	2003
Počet daňových subjektů	7 652 816	8 008 019	8 618 948	8 990 594	9 379 667
Počet zaměstnanců ÚFO	14 155	14 676	15 656	15 707	15 681
Počet daňových subjektů na zaměstnance	541	546	551	572	598

Tabulka č. 23

Druh příjmu	Počet daň. subjektů					index 03/02	rozdíl 03-02
	1999	2000	2001	2002	2003		
Daň z přidané hodnoty	390 547	421 619	432 282	433 837	434 882	100%	1 045
Daně spotřební	5 365	6 643	4 824	4 858	4 642	96%	-216
Daň z příjmů PO	258 743	280 399	305 517	321 487	340 818	106%	19 331
Daň z příjmů FO podávajících přiznání	2 306 443	2 514 470	2 685 938	2 877 730	3 054 220	106%	176 490
Daň z příjmů FO -závislá činnost	494 570	527 441	555 015	577 916	603 736	104%	25 820
Daň z příjmů -zvláštní sazba (§ 36)	341 406	365 158	387 657	409 328	435 248	106%	25 920
Daň z nemovitostí	2 527 060	2 557 765	2 884 033	2 954 761	3 047 547	103%	92 786
Daň dědická, darovací a z přev. nemovitostí.	523 603	465 741	442 190	439 852	445 078	101%	5 226
Daň silniční	805 079	868 783	921 492	970 825	1 013 496	104%	42 671
CELKEM	7 652 816	8 008 019	8 618 948	8 990 594	9 379 667	104%	389 073

4. INTEGRACE INFORMACÍ A VYHLEDÁVACÍ ČINNOST, MÍSTNÍ ŠETŘENÍ, VYTÝKACÍ ŘÍZENÍ, DAŇOVÁ KONTROLA A PODNĚTY PŘEDANÉ ORGÁNŮM ČINNÝM V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

a) Integrace informací a vyhledávací činnost

Ke dni 1. 3. 2003 bylo na Ústředním finančním a daňovém ředitelství v přímé řídicí působnosti ústředního ředitele sekce zřízeno samostatné oddělení 406 – Integrace informací.

Samostatné oddělení bylo ustaveno v návaznosti na plnění usnesení vlády ČR č. 391 ze 17. dubna 2002, kterým byl uložen ministerstvu financí úkol zajistit a zkvalitnit spolupráci daňové správy s orgány činnými v trestním řízení, zejména činnosti daňové správy dotýkající se ochrany důležitých zájmů státu v hospodářských, ekonomických a finančních oblastech. Důraz byl kladen na užší a pružnější spolupráci s orgány vyšetřování Policie ČR, zejména pak se složkami Policie ČR, zabývajícími se problematikou závažné hospodářské trestné činnosti. K plnění tohoto úkolu bylo také vyčleněno 25 zaměstnanců daňové správy, jejichž činnost je samostatným oddělením 406 koordinována. Ze strany Ústředního finančního a daňového ředitelství byla připravena zcela nová koncepce, forma i obsah vzájemné spolupráce tak, aby byla systémová a v souladu s nyní platnými právními předpisy upravujícími tuto oblast.

Rozhodnutím č. 1/2003 ústředního ředitele sekce 051, byla v zájmu zefektivnění výběru daní územními finančními orgány zřízena od 1. 9. 2003 na všech finančních ředitelstvích vyhledávací oddělení, která jsou metodicky řízena samostatným oddělením 406 a zajišťují výkon v rámci své působnosti.

Oddělení je současně na základě úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 473/2003 „Usnesení ke zprávě o korupci v České republice v roce 2003 a o plnění harmonogramu opatření Vládního programu boje proti korupci“ svodným místem pro zajišťování a koordinaci protikorupční činnosti v daňové správě. Dále je garantem za resort MF při naplňování usnesení vlády č. 994/2002 k potírání hromadných extrémistických akcí v oblasti úkolů vnitřní bezpečnosti zařazených do programového prohlášení vlády

Veškerá činnost vyhledávání, včetně zřízení samostatného oddělení 406 na Ústředním finančním a daňovém ředitelství a vyhledávacích odděleních na všech finančních ředitelstvích byly provedeny bez nároků na zvýšení počtu zaměstnanců daňové správy.

b) Místní šetření

Místní šetření, jako jeden z procesních úkonů v daňovém řízení, je upraveno ustanovením § 15 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Místním šetřením se prověřují skutečnosti nutné pro vedení daňového řízení. Na finančních úřadech jsou prováděna pracovníky všech oddělení finančních úřadů, v největší míře pracovníky kontrolních oddělení.

V roce 2003 provedly finanční úřady **120 484 místních šetření**. V tomto údaji je každé místní šetření započteno jen jednou, i kdyby se případně týkalo více kontrolovaných roků. Největší počet místních šetření byl proveden za účelem ověření nároku na nadměrný odpočet daně z přidané hodnoty. Přehled o počtu uskutečněných místních šetření v roce 2003 poskytuje **Tabulka č. 24**.

Tabulka č. 24

Druh příjmu	Počet místních šetření		Doměřeno z místních šetření 2003 (v Kč)
	2002	2003	
Daň z přidané hodnoty	52 787	56 041	692 860 353
Daně spotřební	6 292	4 702	40 790 409
Daň z příjmů PO	9 697	10 525	129 976 378
Daň z příjmů FO - podáv. přízn.	23 569	24 813	22 637 525
Daň z příjmů FO - záv. činnost	3 893	4 933	49 936 669
Daň z příjmů - zvl. sazba (§36)	553	718	581 619
Daň z nemovitostí	6 492	5 796	790 794
Daň dědická darovací a z přev. nem.	3 136	4 631	11 843 878
Daň silniční	2 592	3 291	713 902
Ostatní kontrolované příjmy	4 613	5 034	1 079 265
CELKEM	113 624	120 484	951 210 792

c) Vytýkací řízení

Vytýkací řízení je upraveno v § 43 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Vytýkacím řízením se odstraňují pochybnosti správce daně o správnosti, úplnosti, pravdivosti a průkaznosti údajů uvedených v daňovém přiznání. Jedná se o stěžejní úkon správce daně před samotným vyměřením daňové povinnosti. **Tabulka č. 25** ukazuje výsledky vytýkacích řízení v roce 2003 .

Tabulka č. 25

Druh příjmu	Počet ukončených	Počet ukončených s rozdílem	Změna v důsledku vytýkacího řízení (tis.Kč)		
			daňové povinnosti	nadměrného odpočtu	ztráty
DPH	42 362	13 786	265 695	-858 646	0
Daň z PPO	8 188	1 540	184 299	0	-869 722
Daň z PFO	31 769	8 661	102 327	0	-74 037
CELKEM	82 319	23 987	552 321	-858 646	-843 759

d) Daňová kontrola

Daňová kontrola je vymezena ustanovením § 16 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Při daňové kontrole pracovník správce daně zjišťuje nebo prověřuje daňový základ nebo jiné okolnosti rozhodné pro správné stanovení daně u daňového subjektu.

V roce 2003 provedly finanční úřady **132 112** daňových kontrol. V tomto údaji se za jednu kontrolu považuje kontrola jedné daně za jeden rok. Na základě provedených daňových kontrol bylo na daních doměřeno celkem **4 923 mil. Kč**. Ztráta vykázaná u daně z příjmů právnických osob a daně z příjmů fyzických osob byla v roce 2003 snížena celkem o **4 451 mil. Kč**.

Přehled o počtu a výsledcích daňových kontrol za rok 2003 ukazuje následující **Tabulka č. 26**.

Tabulka č. 26

Druh příjmu	Počet kontrol		Doměřeno z kontrol 2003 (v Kč)
	2002	2003	
Daň z přidané hodnoty	29 539	25 972	1 393 975 413
Daně spotřební	1 149	1 105	155 141 565
Daň z příjmů PO	16 765	15 318	1 899 422 378
Daň z příjmů FO-podáv. příznání	31 918	30 460	1 125 162 208
Daň z příjmů FO-závislá činnost	24 265	21 380	271 259 582
Daň z příjmů zvl. sazba (§ 36)	8 843	7 590	35 899 733
Daň z nemovitostí	10 114	9 152	10 130 537
Daň dědická darovací a z přev. nemovitostí	193	20	68 875
Daň silniční	24 432	20 559	21 511 544
Ostatní kontrolované příjmy	14 730	556	10 451 478
CELKEM	161 948	132 112	4 923 023 313

Největší problémy přetrvávají ve vzájemné komunikaci mezi pracovníky správce daně provádějícími daňovou kontrolu a daňovými subjekty. V řadě případů dochází k úmyslnému oddalování zahájení samotné daňové kontroly. V souvislosti s ukončením daňové kontroly dochází opakovaně k situacím, kdy daňové subjekty odmítají zprávu o daňové kontrole podepsat s tím, že je na ně příliš odborná, proto ji potřebují nejprve projednat s pracovníky, kteří je v průběhu daňové kontroly zastupovali, popř. s daňovými poradci. Opakovanými nedostatky při kontrolách prováděných u daňových subjektů jsou neprůkazné a neúplné účetnictví, množí se případy ztráty nebo odcizení veškerých účetních dokladů. V případech, kdy nelze stanovit daňovou povinnost dokazováním, je správce daně oprávněn stanovit daňovou povinnost za použití pomůcek, které má k dispozici, nebo které si obstará bez součinnosti s daňovým subjektem. Proces daňové kontroly nepříznivě ovlivňují časté změny v právních předpisech, a to jak z oblasti daňové, tak z oblasti obecně platných předpisů.

Negativním poznatkem je skutečnost, že v okamžiku, kdy jsou v průběhu daňového řízení zjištěny závažnější nedostatky, dochází mnohdy k verbálnímu i fyzickému napadání pracovníků správce daně, v některých případech dokonce i rodinných příslušníků. Na pracovníky územních finančních orgánů jsou podávána neoprávněná podání, a to v řadě případů i proto, aby došlo k prodloužení daňového řízení a tím získání časového prostoru pro opatření si potřebných důkazů. Vyřízení těchto podání vyžaduje značný časový fond pracovníků územních finančních orgánů, ale v řadě případů i pracovníků Ministerstva financí.

Činnost oddělení specializovaných daňových kontrol byla v roce 2003 zaměřena převážně na provádění daňových kontrol u ekonomicky a personálně propojených subjektů a dále u velkých daňových subjektů. Celkem bylo na daních doměřeno **377 880 tis. Kč**. Ztráta byla snížena o **709 278 tis. Kč**.

e) Podněty předané orgánům činným v trestním řízení

Převážná většina podnětů předávaných orgánům činným v trestním řízení se týká trestného činu zkrácení nebo neodvedení daně. Podněty předané orgánům činným v trestním řízení ohledně trestného činu zkrácení daně jsou jedním z výstupů zejména kontrolní činnosti finančních úřadů. Jsou to podněty, které se týkají např. nepřiznání příjmů, neodvádění sražené daně z příjmu, falšování daňových dokladů, nadměrný odpočet u DPH, uplatněný na základě fiktivních hospodářských operací, daňové doklady vystavené neplátcem DPH.

Z uvedených údajů v **Tabulce č. 27** je patrná meziroční stagnace počtu případů a mírný nárůst částky.

Tabulka č. 27

ohledně:	Počet případů předaných od počátku roku do konce téhož roku		Částka v mil. Kč	
	2002	2003	2002	2003
trestného činu zkrácení daně	1 451	1 383	2 266	2 485
jiného trestného činu	245	255	65	82
CELKEM	1 696	1 638	2 331	2 567

5. DAŇOVÉ ÚLEVY

a) Posečkání daně a povolení splátek

Základní přehled o objemu předpisných a odpisných vět, kterými se evidují posečkání daně a placení daně ve splátkách, za rok 2003 poskytuje následující **Tabulka č. 28**.

Tabulka č. 28

(v mil. Kč)

Přehled posečkané daně a povolených splátek za rok 2003		
Druh příjmu	CELKEM posečkáno	*z toho v min. letech
Daň z přidané hodnoty	6 936,9	3 961,9
Daň spotřební	249,0	64,6
Daň z příjmů právnických osob	3 823,7	1 427,1
Daň z příjmů srážkou § 36	44,5	29,9
Daň silniční	57,1	18,8
Daň dědická	3,4	1,3
Daň darovací	128,9	82,9
Daň z převodu nemovitostí	969,9	498,5
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	1 637,9	607,1
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	367,7	172,6
Daň z nemovitostí	53,2	32,4
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	6 949,3	4 571,2
CELKEM NOVÉ DANĚ	21 221,6	11 468,1
Daň z příjmů obyvatelstva	93,9	29,8
Ostatní zrušené daně	465,4	368,8
CELKEM STARÉ DANĚ	559,3	398,7
CELKEM	21 780,9	11 866,8

* objem daně posečkávané k 31. 12. předchozího roku

b) Příslušenství daně

Příslušenstvím daně se rozumí penále, zvýšení daně, náklady daňového řízení, úroky a pokuty. Z toho nejvýznamnější složku představuje penále. Penále je dlužník povinen zaplatit, nezaplatil-li splatnou částku daně nejpozději v den její splatnosti. Pokuty správce daně zpravidla ukládá za porušení povinnosti nepeněžité povahy. Zvýšení daně může správce daně uložit za pozdě podané daňové přiznání. Úrok se ukládá za dobu posečkání s placením. Ostatní příslušenství daně tvoří především exekuční náklady.

Tabulka č. 29 udává celkový objem předepsaného příslušenství daně za rok 2003. Nejvyšší položku představuje penále z prodlení při placení daní, které činilo celkem 11 252,4 mil. Kč.

Podle údajů uvedených v **Tabulce č. 30** bylo za rok 2003 evidováno prominutí příslušenství daně v celkové výši cca 3 896,8 mil. Kč. To představuje zhruba 33,4% z příslušenství daně předepsaného za stejné období. Prominutí se týká převážně příslušenství daně předepsané v minulých letech.

Tabulka č. 29

(v mil. Kč)

Přehled předepsaného příslušenství daně za rok 2003						
Druh příjmu	celkem	exekuční náklady	pokuty	zvýšení daně	úrok	penále
Daň z přidané hodnoty	3 397,0	0,0	-0,4	12,47	78	3 307,4
Daň spotřební	505,0	0,0	0,0	3,81	1	500,3
Daň z příjmů právnických osob	2 157,3	0,0	0,0	2,77	34	2 120,9
Daň z příjmů srážkou § 36	52,6	0,0	0,0	0,00	1	52,1
Daň silniční	231,9	0,0	0,0	4,76	0	226,7
Daň dědická	2,7	0,0	0,0	0,37	0	2,2
Daň darovací	28,2	0,0	0,0	2,58	13	12,5
Daň z převodu nemovitostí	384,8	0,1	0,0	33,97	7	344,0
Daň z příjmů fyz. osob z přiznání	1 718,6	0,0	0,0	6,58	14	1 698,1
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	619,8	0,0	0,0	0,0	2,9	616,9
Daň z nemovitostí	87,0	0,0	0,0	2,5	0,2	84,3
Ostat. příjmy. odvody a poplatky	2 352,7	118,2	14,2	0,0	41,6	2 178,7
CELKEM NOVÉ DANĚ	11 537,6	118,2	13,8	69,9	191,6	11 144,1
Daň z příjmů obyvatelstva	27,6	0,0	0,0	0,02	1	26,9
Ostatní zrušené daně	95,6	0,0	0,0	0,57	14	81,4
CELKEM STARÉ DANĚ	123,2	0,0	0,0	0,60	14	108,3
CELKEM	11 660,9	118,2	13,8	70,45	206	11 252,4

V březnu 2003 informovalo MF daňové poplatníky, že pokud daňový subjekt uhradí v době od 1. dubna 2003 do 31. července 2003 nedoplatek, který je předmětem evidence na osobním daňovém účtu, a který vznikl neuhrazením daně, zvýšením daně a nákladů řízení v době od 1. ledna 1993 do 31. prosince 2001, bude při posuzování žádosti o prominutí penále a úroků podle ustanovení § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, za uvedené období k provedené úhradě přihlíženo.

Tato akce měla sloužit ke snížení starých daňových nedoplateků a ke zvýšení příjmů státního rozpočtu. Ke konci listopadu 2003 bylo na jednotlivé finanční úřady doručeno 1 895 žádostí žádajících o prominutí příslušenství daně ve výši 437,8 mil. Kč. Finanční úřady vyřídily 1 605 žádostí a prominuly částku ve výši 82,4 mil. Kč. Ke konci roku 2003 nevyřídily 155 žádostí a postoupily k vyřízení Ministerstvu financí 135 žádostí, z toho 18 žádostí nebylo ke konci roku 2003 odesláno z finančních ředitelství na Ministerstvo financí. Na Ministerstvo financí bylo doručeno 100 žádostí žádajících o prominutí příslušenství daně ve výši 231,1 mil. Kč. Do konce roku 2003 bylo vyřízeno 61 žádostí a prominuto bylo 71 mil. Kč. Nevyřízeno zůstalo 38 žádostí. Na Ministerstvo financí nebylo navíc dosud doručeno 8 žádostí a naopak bylo doručeno 9 žádostí, které nesplňovaly podmínky stanovené Ministerstvem financí. V rámci těchto podmínek byla poplatníky žádajícími o prominutí příslušenství daně uhrazena v době od 1.4.2003 do 31.7.2003 na jejich osobní daňové účty částka ve výši 328,5 mil. Kč.

Tabulka č. 30

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Prominuté příslušenství daně (za r. 2003)
Daň z přidané hodnoty	888,1
Daň spotřební	29,9
Daň z příjmů právnických osob	873,9
Daň z příjmů srážkou § 36	9,8
Daň silniční	23,8
Daň dědická	0,8
Daň darovací	14,3
Daň z převodu nemovitostí	47,1
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	222,7
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	85,7
Daň z nemovitostí	11,2
Ostat. příjmy. odvody a poplatky	1 674,1
CELKEM NOVÉ DANĚ	3 881,2
Daň z příjmů obyvatelstva	7,0
Ostatní zrušené daně	8,6
CELKEM STARÉ DANĚ	15,5
CELKEM	3 896,8

c) Prominutí daně

Daň je oprávněno prominout pouze Ministerstvo financí (výjimku mají majetkové daně), a to pouze z důvodu nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů. Na rozdíl od příslušenství daně, které lze prominout také z důvodu tvrdosti zákona. Na daních staré daňové soustavy bylo za rok 2003 evidováno prominutí daně celkem za 33 mil. Kč. Na nových daních bylo za stejné období evidováno prominutí daně celkem za 3 987,9 mil. Kč. Podrobné údaje o výši evidovaného prominutí daně podle jednotlivých druhů daní poskytuje **Tabulka č. 31.**

Tabulka č. 31

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Prominutá daň (za r. 2003)
Daň z přidané hodnoty	1,5
Daň spotřební	3,89
Daň z příjmů právnických osob	3,2
Daň z příjmů srážkou § 36	0,1
Daň silniční	0,4
Daň dědická	0,0
Daň darovací	1,0
Daň z převodu nemovitostí	54,4
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	7,4
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	-0,1
Daň z nemovitostí	0,7
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	3 915,6
CELKEM NOVÉ DANĚ	3 987,9
Daň z příjmů obyvatelstva	0,6
Ostatní zrušené daně	32,4
CELKEM STARÉ DANĚ	33,0
CELKEM	4 020,9

6. OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

V roce 2003 došlo ke snížení částky u podaných opravných prostředků proti rozhodnutím správců daně. Počet podaných odvolání proti platebním výměrům podle jednotlivých daní dokumentuje **Tabulka č. 32**. Ve srovnání s rokem 2002 mírně klesl počet podaných odvolání.

Způsob vyřízení odvolání proti platebním výměrům v roce 2003 u finančních úřadů podle jednotlivých daní je uveden v **Tabulce č. 33**.

Vybrané ukazatele z oblasti soudního řízení ve věcech žalob proti rozhodnutím územních finančních orgánů jsou prezentovány v **Tabulce č. 34** (Přehled o žalobách k soudu proti rozhodnutím územních finančních orgánů a o výsledku řízení v roce 2003 u daní daňové soustavy platné od 1. 1. 1993).

Tabulka č. 32

Druh příjmu	Odvolání proti platebním výměrům podaná			
	v minulém roce a nevyřízená k 1. 1.		ve sledovaném období (2003)	
	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč
Daň z přidané hodnoty	1 234	442 990	5 928	878 203
Daně spotřební	13	944 635	261	321 475
Daň z příjmů PO	295	665 738	1 166	1 240 555
Daň z příjmů FO-podáv. přízn.	598	245 283	2 638	694 786
Daň z příjmů FO-závislá činnost	106	14 199	501	75 354
Daň z příjmů-zvláštní sazba (§ 36)	8	338	58	11 788
Daň z nemovitostí	72	1 402	944	9 205
Daň dědická, darovací a z přev. nem.	371	74 665	1 634	436 525
Daň silniční	45	872	322	1 534
Odvody za porušení rozpočtové kázně	28	64 281	292	826 958
Ostatní příjmy, odvody, poplatky	13	3 929	11	19 523
CELKEM	2 783	2 438 332	13 755	4 515 905

Tabulka č. 33

Druh příjmu	Způsob vyřízení u finančních úřadů					
	vyhověno 1)		zamítnuto 2)		postoupeno FŘ	
	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč
Daň z přidané hodnoty	2 569	94 432	804	113 636	2 855	1 347 818
Daně spotřební	30	88	10	3 027	204	258 459
Daň z příjmů PO	316	154 851	159	101 610	748	1 125 634
Daň z příjmů FO-podáv. přízn.	853	49 563	492	98 954	1 340	548 929
Daň z příjmů FO-závislá činnost	143	4 869	95	6 292	242	63 192
Daň z příjmů-zvláštní sazba (§ 36)	22	1 634	8	216	26	9 218
Daň z nemovitostí	748	4 854	97	2 030	115	1 268
Daň dědická, darovací a z přev. nem.	693	241 758	332	59 561	713	130 740
Daň silniční	234	892	69	757	40	376
Odvody za porušení rozpočtové kázně	26	34 494	44	34 829	224	756 855
Ostatní příjmy, odvody, poplatky	1	14 741	4	738	5	4 042
CELKEM	5 635	602 177	2 114	421 650	6 512	4 246 531

Poznámka 1) i částečně; 2) § 49 odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb..

Tabulka č. 34

Druh příjmu	zamítnuto		vyhověno	
	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč
Daň z přidané hodnoty	266	1 323 199	99	127 943
Daně spotřební	5	25 299	0	0
Daň z příjmů PO	98	90 788	47	217 314
Daň z příjmů FO podávajících příznání	186	75 292	72	44 464
Daň z příjmů FO závislá činnost	13	6 688	7	9 439
Daň z příjmů zvl. sazba § 36	0	0	0	0
Daň z nemovitostí	17	1 410	4	190
Daň dědická, darovací, z převodu nem.	55	121 186	19	17 063
Daň silniční	0	0	0	0
Odvody za porušení rozpočtové kázně	13	35 534	4	7 857
Žaloby u Ústavního soudu	35	61 989	7	16 256
Ostatní	57	134 652	22	3 008
CELKEM	745	1 876 037	281	443 534

7. SANKCE

Finanční úřady ukládaly pokuty daňovým subjektům podle ustanovení § 37 a § 37a zákona o správě daní a poplatků, zejména za porušení povinností uložených rozhodnutím správce daně podle ustanovení § 39 zákona o správě daní a poplatků (nevedení evidencí uložených správcem daně), pokuty za porušení povinností dle ustanovení § 33 zákona o správě daní a poplatků a dále pokuty za porušení příslušných ustanovení zákona č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2003 prováděly finanční úřady kontroly a ukládaly sankce podle zákona č. 136/1994 Sb., o barvení a značkování některých uhlovodíkových paliv a maziv a dále podle zákona č. 303/1993 Sb., o zrušení státního tabákového monopolu.

Blokové pokuty byly ukládány stánkovým prodejcům na veřejných prostranstvích (zejména za porušení povinností zajistit přístup k nabývacím dokladům na prodávané zboží, případně jejich zapůjčení). Při ukládání těchto pokut přetrvávají negativní zkušenosti, plynoucí z dosavadního charakteru legislativní úpravy stánkového prodeje.

Pokuty uložené za porušení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, byly ukládány nejčastěji za neúplné a neprůkazné účetnictví, např. chybí-li fyzická inventura zásob, nemají-li daňové subjekty zaúčtovány všechny účetní případy či nevedou-li předepsané účetní evidence.

Přehled o sankcích ukládaných podle výše uvedených zákonů podává **Tabulka č. 35**.

Tabulka č. 35

Sankce uložena dle	počet případů		částka v tis. Kč	
	2002	2003	2002	2003
zák. č. 337/1992 Sb., pokuty podle § 37	3 300	3 545	14 513	17 152
zák. č. 337/1992 Sb., § 37a blok. řízení	1 025	874	1 184	906
zák. č. 563/1991 Sb. o účet. -fyz. osobám	166	117	2 046	1 427
zák. č. 563/1991 Sb. o účet. -práv. osobám	71	94	4 369	2 598
CELKEM	4 562	4 630	22 114	22 083
zák. č. 136/1994 Sb.-pokuty dle § 9	2	1	3 030	20
zák. č. 303/1993 Sb.-pokuty dle § 7	117	2	265	8
ostatní *	---	73	---	1 369
CELKEM	119	76	3 295	1 397

* nehodnoceno

V souvislosti s legislativními úpravami se každoročně zvyšuje počet právních norem, umožňujících ukládání sankcí a tím se navyšuje i problematická a administrativně velmi náročná část agendy územních finančních orgánů, kterou tvoří sankce (především pokuty) ukládané jinými nedaňovými správními a státními orgány, které jsou finančním úřadům předávány v rámci tzv. "dělené správy" k vybírání a vymáhání. Vybírání a vymáhání pokut ukládaných jinými správními orgány odčerpává stávající kapacity specializovaných útvarů finančních úřadů a dopadá i na vymáhání vlastních daňových nedoplatků. Exekuční příkazy vydané finančními úřady jsou často napadány odvoláními, kde se odvolatel z neznalosti právní úpravy dovolává zrušení pokuty u finančního úřadu, namísto u ukladatele sankce, většinou s námitkami, že pokuta nebyla uložena oprávněně.

Problémy spojené s vybíráním a vymáháním blokových pokut na místě nezaplacených, uložených jinými správními orgány a předaných územním finančním orgánům k vybírání a vymáhání, dále přetrvávají. Tyto pokuty na místě nezaplacené jsou ukládány mnohdy i nekontaktním osobám, rozhodnutí jsou neúplná nebo neobsahují základní náležitosti rozhodnutí. Nedoplatky na pokutách, ukládané cizincům, mladistvým, nezaměstnaným apod. jsou prakticky nedobytné. Vybírání a vymáhání těchto pokut

ukládáných jinými správními orgány je tak velmi ztíženo a mnohdy zmařeno.

Tabulka č. 36 „Přehled o pokutách uložených jinými orgány, ale vymáhaných finančními úřady ČR v roce 2003“, uvádí počet případů nevybraných pokut za rok 2003, předaných k vymáhání územním finančním orgánům.

Tabulka č. 36

Ukládající orgán	Od počátku roku 2003			
	převzato FÚ k vymáhání		vymoženo FÚ	
	počet případů	částka (v mil. Kč)	počet případů	částka (v mil. Kč)
ČOI	1 214	8	681	5
IBP	380	8	311	7
ČZPI	511	12	489	18
Okresní úřady	453	3	321	3
Cenové pokuty FŘ	195	28	195	26
Dopr. inspektorát	346 584	295	254 362	189
Policie ČR	185 315	148	105 994	77
Ostatní	56 534	385	65 582	300
CELKEM	591 186	887	427 935	625

Tabulka č. 37

ROK	Od počátku roku 2003			
	převzato FÚ k vymáhání		vymoženo FÚ	
	počet případů	částka (v mil. Kč)	počet případů	částka (v mil. Kč)
1999	474 770	719	272 500	480
2000	551 474	901	426 774	703
2001	516 328	659	439 801	585
2002	527 574	554	415 509	473
2003	591 186	887	427 935	625
CELKEM	2 661 332	3 720	1 982 519	2 866

Tabulka č. 37 „Vývoj objemu pokut uložených jinými orgány, ale vymáhaných finančními úřady v letech 1999 až 2003“, uvádí vývoj v objemu pokut uložených jinými správními orgány a převzatých k vymáhání finančními úřady. V roce 2003 převzaly územní finanční orgány k vymáhání celkem **591 186 případů nevybraných pokut**, které byly uloženy jinými správními orgány v celkové částce **887 mil. Kč**. **Nárůst převzatých případů k vymáhání činí 60%, přičemž vymožená částka vzrostla o 32%**. Nárůst počtu převzatých případů souvisí s plošnými represivními akcemi Policie České republiky. Trvale klesá výše jednotlivých ukládaných pokut.

III. OSTATNÍ AGENDY

1. CENOVÁ KONTROLA

V průběhu roku 2003 provedli pracovníci oddělení cenové kontroly finančních ředitelství celkem **736 kontrolních akcí a šetření**.

Ve správním řízení bylo vydáno **325 rozhodnutí**, z toho 307 rozhodnutí o uložení pokuty za porušení cenových předpisů, 16 rozhodnutí o zastavení řízení a 2 rozhodnutí podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, za neposkytnutí součinnosti.

Celková částka uložených pokut činila **51 653 tis. Kč**.

Práva na odvolání využilo **54 subjektů**. V odvolacím řízení podle správního řádu byly pokuty sníženy nebo zrušeny u 26 rozhodnutí v celkové částce 15 185 tis. Kč., v 1 případě byla uložena pokuta v odvolacím řízení zvýšena o 300 tis. Kč, ve 14 případech byla pokuta uložena prvoinstančním orgánem potvrzena a u 13 kontrol odvolací řízení probíhá. Pokuty z pravomocně uložených pokut tedy činí **33 598 tis. Kč**. K 31. 12. 2003 bylo uhrazeno 29 051 tis. Kč.

Cenové kontrolní orgány se zaměřily na dodržování maximálních cen a pravidel věcného usměrňování cen ve zdravotnictví, maximálních a věcně usměrňovaných cen v oblasti bydlení. V kategorii minimálních cen byly zaměřeny na ceny kravského mléka syrového, cukru bílého krystalového a řepy cukrové. Dodržování pevných cen bylo kontrolováno u pevných cen tabákových výrobků. Předmětem kontrol byly dále věcně usměrňované ceny vodného a stočného, sběru, svozu, třídění a zneškodňování komunálního odpadu a dalších oborů zařazených Ministerstvem financí do seznamu zboží s regulovanými cenami. Stále častěji je pozornost kontroly věnována podnikům na možné zneužití hospodářského postavení prodávajících a kupujících při sjednávání cen. Tyto kontroly jsou časově velmi náročné, zejména provedení průzkumu trhu, aby bylo zjištěno a prokázáno výhodnější hospodářské postavení na příslušném trhu a určení obvyklé ceny. Tyto dvě podmínky jsou zásadní pro vyhodnocení podání a rozhodnutí o provedení následné kontroly.

2. FINANČNÍ KONTROLA

V období roku 2003 provedla FŘ – oddělení finančních revízi – celkem **185 finančních kontrol**, při nichž bylo zjištěno neoprávněné použití nebo zadržování peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu nebo státních fondů v celkové výši **730 117 tis. Kč**.

Pracovníci oddělení finančních revízi FŘ se v roce 2003 rovněž podíleli na předběžných a průběžných kontrolách prostředků poskytnutých na odstranění povodňových škod z Fondu solidarity EU.

Po ukončení veřejnosprávních kontrol a projednání závěrů s vedením prověřovaných organizací, předkládala FŘ výsledky místně příslušným finančním úřadům jako podklad pro uložení odvodu neoprávněně použitých peněžních prostředků do státního rozpočtu vč. penále ve smyslu ustanovení § 44 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., a příslušných ustanovení zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, k zahájení daňového řízení. Na upozornění a stížnosti občanů provedla FŘ 2 kontroly, 3 podněty postoupila příslušným orgánům k dalšímu řízení.

Při provádění finančních kontrol zjišťovala FŘ také např. neoprávněné snížení základu daně z příjmů, neoprávněné zvýšení daňové ztráty nebo uplatnění nároku na odpočet DPH. Tato závažná zjištění představovala objem ve výši **97 421 tis. Kč**.

Z výsledků provedených finančních kontrol a objemu závažných zjištění vyplynula skutečnost, že docházelo k porušování rozpočtové kázně, neplnění a obcházení platných

právních předpisů. Vynakládané peněžní prostředky státního rozpočtu nebyly vždy plně využívány k realizaci záměrů finanční politiky, v mnoha případech jejich použití neodpovídalo principu efektivnosti a hospodárnosti. Získané poznatky z kontrol lze využít při vyhledávání rizikových oblastí pro zaměření kontrolních akcí, a ke sledování a hodnocení účinnosti zavedených systémů finanční kontroly.

3. SPRÁVA ODVODŮ ZA PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ

V roce 2003 se poprvé na kontrolní činnosti finančních úřadů projevila jejich konsolidace v personální, materiální i technické oblasti. Noví správci se postupně zapracovali a byli schopni se plnohodnotně zúčastnit kontrolního procesu. Finanční úřady provedly v daném roce **15 470** kontrol a místních šetření k ověření, jak příjemci dotací a návratných finančních výpomocí dodržují rozpočtovou kázeň. Důsledkem jejich kontrolní činnosti bylo předepsání více jak **8 mld. Kč** zpět do státního rozpočtu.

Kontrolní činnost vzrostla proti předchozímu roku o 6% a kontrolami finančních úřadů byla pokryta široká škála poskytovaných dotačních titulů. Pod zorným úhlem finančních úřadů byly dotace poskytované v rámci programů podpory bydlení, dotace na podporu podnikání, dotace na rozvoj vědy a výzkumu nebo dotace poskytované individuálně občanům v rámci aktivní politiky zaměstnanosti. Největší nárůst kontrol byl zaznamenán v oblasti zdravotnictví (21%) a v oblasti bydlení (10%). Naopak pokles o 4% zaznamenala - bývalá tradičně nejvíce kontrolovaná oblast - zemědělství.

Nejvíce kontrol – téměř jedna třetina - byla finančními úřady provedena v oblasti **podpory bydlení**. V rámci dotačního titulu „Podpora hypotečního úvěrování bytové výstavby“ bylo zkontrolováno 3 073 příjemců, ať již fyzických nebo právnických osob, což je 15% jejich celkového počtu. Vzhledem k tomu, že dodržování rozpočtové kázně je v této oblasti nejméně problematické a i s přihlédnutím k dlouhodobému charakteru této podpory a nízké efektivnosti kontrol (malé částky příspěvků), lze považovat rozsah těchto kontrol za dostačující.

K dalším objemově významným dotačním titulům, zaměřeným na podporu bydlení, patří dotace obcím na výstavbu nájemních bytů a technické infrastruktury. Kontroly či místní šetření prováděné u obcí většinou končí vydáním platebních výměřů na odvod a penále. Obce, jako příjemci dotací, se dopouštějí stále stejných porušení rozpočtové kázně a stále nedochází z jejich strany k poučení se z chyb a ani k přijetí rázných opatření k zamezení jejich opakování. To je značnou měrou způsobeno i systémem promíjení předepsaných odvodů a penále, kdy plné prominutí je ze strany žadatele očekáváno takřka automaticky.

Zvýšený zájem finančních úřadů o rozpočtovou kázeň obcí pro ně měl neblahý dopad. Finanční úřady striktně dodržují znění zákona o rozpočtových pravidlech a předepisují odvody za každé porušení podmínky dané příjemci dotace smlouvou, rozhodnutím, dohodou apod. Nenechají se ovlivnit přesvědčováním, že nedošlo ke zcizení prostředků státu, ale „pouze“ nebyl např. dodržen termín kolaudace (je stejně nepodstatný), podíl vlastních zdrojů, případně další, stejně „nepodstatné“ podmínky. Je pravdou, že tím ve svých důsledcích dochází k předepisování odvodů a penále i za nesplnění podmínek, které se skutečně dají označit jako podmínky „formální“. Aby poskytovatelé dotací a návratných finančních výpomocí měli možnost rozdělit stanovené podmínky na „zásadní“ a „ostatní“ (s rozdílnými sankcemi), byla na návrh Ministerstva financí přijata urychleně Parlamentem České republiky novela zákona o rozpočtových pravidlech, která tuto možnost od roku 2004 uzákonila.

Kontrolní činnost finančních úřadů byla v roce 2003 zaměřena nejen do oblasti podpory bydlení, ale i do všech oblastí, kam směřovaly dotační prostředky. Přestalo platit dřívější úzké zaměření kontrol, např. finančních úřadů v zemědělských oblastech na zemědělské dotace apod.

Celkově bylo v roce 2003 zkontrolováno téměř **35 mld. Kč** prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu u **15 370** příjemců, přičemž bylo zkontrolováno 30 000 dotačních smluv, rozhodnutí, dohod apod. Důsledkem daňových kontrol bylo předepsání **6,2 mld. Kč** odvodů

a **2,1 mld. Kč** penále do státního rozpočtu. Z celkového počtu příjemců dotací, obsaženého v informačním systému CEDR, jich bylo v daném roce zkontrolováno přes 20%. V kontrolní činnosti finančních úřadů se odrazil i vyšší počet podnětů ke kontrole, které na finanční úřady směřují od poskytovatelů dotací nebo od dalších kontrolních orgánů. V loňském roce bylo do informačního systému CEDR zaznamenáno 1 683 podnětů, z toho nejvyšší počet přišel z resortu Ministerstva práce a sociálních věcí, konkrétně od úřadů práce.

Z poznatků finančních úřadů vyplývá, že mnoho problémů, se kterými se potýkají příjemci, ale následně i pracovníci finančních úřadů, začíná u poskytovatelů. Ti svá rozhodnutí o poskytnutí účelově vázaných prostředků státního rozpočtu dodatečně mění, doplňují, nahrazují jinými údaji, změny odsouhlasí telefonicky apod. V jiných případech pak stanoví podmínky tak nekvalitně, že i v případě závažných nedostatků při čerpání dotace nelze příjemce postihnout. Častým jevem je i skutečnost, že příjemce ve smyslu stanovených podmínek požádá o změnu, protože si je vědom jejich nesplnění. Poskytovatel však nereaguje včas a pokud vůbec reaguje, pak většinou se značným zpožděním, čímž upravuje podmínky zpětně, tj. v době, kdy již dávno došlo k jejich porušení.

Dalším námětem k zamyšlení je znalost zákona o rozpočtových pravidlech jednotlivými poskytovateli dotací a návratných finančních výpomocí. Poskytovatelé podávají příjemcům rozdílné informace o tom, co je a co není porušení rozpočtové kázně, co je v pravomoci poskytovatelů a co finančních úřadů, kdo je oprávněn provádět kontrolu, kdo je oprávněn vyměřit odvod za porušení rozpočtové kázně a kam ho zaplatit apod. Problém správného určení, kdo je oprávněn předepsat odvod a stanovit jeho výši a kam je třeba tento odvod odvést je problémem především státních fondů. Ty, již ve svých zásadách a následně i smlouvách, dezinformují příjemce dotací o jejich povinnostech (ponechávaje stranou § 44 zákona č. 218/2000 Sb.), ačkoliv se tím dostávají do přímého rozporu s rozpočtovými pravidly.

4. STÁTNÍ DOZOR NAD LOTERIEMI A SÁZKOVÝMI HRAMI

V průběhu roku 2003 provedlo 109 pracovníků finančních úřadů, kteří vykonávají státní dozor nad loteriem a sázkovými hrami, **30 965 kontrol** zaměřených na dodržování příslušných norem zajišťujících řádné provozování loterií a sázkových her. Uložili **53 pokut** v úhrnné výši **1 237 tis. Kč**, tj. o 136 tis. Kč méně než v roce 2002 kdy bylo uloženo 41 pokut a o 393 tis. Kč více než v roce 2001 při 33 uložených pokutách.

Ve srovnání s rokem 2002 vzrostl počet kontrol o 8 710, tj. nárůst o 39%. Nárůst vyplývá především z vyššího počtu časově nenáročných kontrol, prováděných ve sběrnách kursových sázek (kterých je cca 4 tisíce) a v hernách, kde jsou umístěna technická zařízení obsluhovaná přímo sázejícími (elektromechanické rulety a kostky) se zaměřením i na kontroly zákazu hry osob mladších 18 let. U kursových sázek se zvýšil počet kontrol v roce 2003 ve srovnání s rokem 2002 o více jak 4 000. Technická zařízení obsluhovaná přímo sázejícími jsou poměrně novým a stále se dynamicky rozvíjejícím prvkem na loterním trhu. V současnosti jsou tato zařízení povolena v cca 300 herních místech – hernách. Počty kontrol prováděných orgány státního dozoru jsou u těchto technických zařízení trvale více jak trojnásobné proti předchozímu roku. Účast mládeže do 18 let na hazardních hrách je společensky velmi závažný problém, proto zákaz hry účastníkům této věkové kategorie je jednou ze zásadních podmínek řádného provozování loterií a sázkových her a tedy i předmětem kontrol prováděných orgány státního dozoru u provozovatelů těchto sázkových her. Rozsah tohoto druhu kontrol tedy i zásadně ovlivňuje jejich výsledky (sankce, pokuty). Mají význam především preventivní.

Na výrazném zvýšení počtu kontrol v roce 2003 proti roku 2002 se podílely všechny finanční úřady v působnosti příslušných finančních ředitelství, nejvíce však FŘ v Hradci Králové (trojnásobné navýšení) a FŘ v Českých Budějovicích (nárůst o 60%). U ostatních FŘ byl nárůst počtu kontrol o 20 – 40%.

IV. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

a) Mezinárodní výměna informací v oblasti přímých daní

Česká daňová správa tradičně podporuje extenzivní a účinnou mezinárodní spolupráci v daňové oblasti, která se odráží v provádění bilaterální výměny informací s jinými zeměmi za účelem potírání daňových úniků v mezinárodním kontextu. Tato činnost, konaná v souladu se zákonem č. 253/2000 Sb., o mezinárodní pomoci při správě daní v návaznosti na mezinárodní smlouvy o zamezení dvojího zdanění uzavřenými mezi Českou republikou a ostatními smluvními státy, se uskutečňovala převážně ve formě výměny informací na dožádání a poskytování informací z vlastního podnětu. Po prudkém nárůstu počtu korespondence spojené s uvedenými druhy výměny informací v období let 1997 až 2001, docházelo v průběhu let 2001-2003 k určité stabilizaci viz **Tabulka č. 38**.

Tabulka č. 38

Četnost korespondence spojené s výměnou informací						
1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
197	442	506	630	925	1 040	980

Srovnáme-li rok 2003 s rokem předešlým z hlediska počtu dožádání z jednotlivých států lze říct, že největší rozdíl je v počtu dožádání ze SRN. Tady došlo k poklesu o 40,2%, tzn. že se podíl dožádání ze SRN na celkovém počtu dožádání v roce 2003 snížil na 28% z 51% v roce 2002. Naopak orientaci daňových subjektů na východní trhy lze spojit se zvýšeným počtem žádostí z Ruské federace (meziroční nárůst o 60% oproti roku 2002). Pokud jde o požadavky jednotlivých finančních úřadů, stejně jako v předešlých letech nejvíce žádostí o informace bylo zasláno do SRN a na Slovensko.

Za zmínku stojí upření pozornosti české daňové správy na konečnou fázi vytváření podmínek pro realizaci dalšího důležitého typu mezinárodní kooperace, tzv. pravidelné (automatické) výměny informací. Ta spočívá v elektronickém zpracování hromadných dat týkajících se příjmů zahraničních daňových subjektů a jejich následnému postoupení smluvní straně k využití a naopak. Česká republika, která byla dosud v pozici země informace přijímající (ze zemí jako Austrálie, Dánsko, USA, Litvy, Kanada aj.), oslovila za účelem dodržení principu reciprocit v uplynulém roce zmíněné partnerské státy k negociaci tzv. Memoranda o vzájemné spolupráci při automatické výměně daňových informací, vytvořeného na základě doporučení organizace OECD. Praktická realizace automatické výměny daňových informací následně zařadí naši zemi mezi moderní a plně kooperující státy v této oblasti.

Mezinárodní vymáhání daňových pohledávek

Česká daňová správa rovněž zaměřila svou pozornost na aktivity spojené s členstvím naší země v Evropské unii. Jedním z důležitých aspektů mezinárodní spolupráce v zemích EU je mezinárodní pomoc při vymáhání daňových pohledávek. V České republice doposud nebylo možné uplatnit prostředky k použití výše uvedené spolupráce. Tato situace se změnila na základě nově navrženého zákona o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, který s ohledem na nezbytnost harmonizace českého práva s právem Evropské unie plně implementuje příslušné směrnice EU a nahradí tak dosavadní zákon č. 252/2000 Sb. Přistoupením k Evropské unii se naší zemi otevrou větší možnosti k vymození daňových nedoplatků na území ostatních členských států. V této souvislosti bylo nutné v roce 2003 vytvořit organizační a metodickou podporu dané problematiky na všech člancích daňové

správy, při které byly využity i informace o praktických postupech při poskytování mezinárodní pomoci při vymáhání daňových pohledávek získané v rámci výměnné stáže v belgické daňové správě.

Zdaňování nadnárodních podniků

V roce 2003 byly učiněny další významné kroky k zabezpečení účinné správy daní na poli zdaňování nadnárodních podniků. Za účelem sjednocení postupů daňové veřejnosti a daňové správy v oblasti převodních cen byl zpracován metodický pokyn D-258-Ministerstva financí k uplatňování mezinárodních standardů při zdaňování transakcí mezi sdruženými podniky. Tento pokyn osvětluje mezinárodně uznávanou metodiku OECD a uplatňování jejích základních principů při správě daní v podmínkách České republiky. Ilustruje její kompatibilitu s českými daňovými zákony a dvoustrannými smlouvami o zamezení dvojího zdanění, které Česká republika uzavřela. Dále poukazuje na řešení obtížnějších postupů při stanovení cen pro daňové účely u převodu zboží, nehmotného majetku a služeb uvnitř skupin nadnárodních podniků, které rozmisťují své výrobní, vývojové, obchodní a jiné aktivity do různých států.

V rámci metodických postupů probíhala četná setkání zástupců ÚFDŘ s vybranými pracovníky všech úrovní daňové správy. Jejich cílem bylo zajistit na úradech všech kategorií schopnost podchycení možných rizikových transakcí a dále seznámit účastníky s novými evropskými či světovými trendy.

Pro účely sledování uplatňování převodních cen a zjednodušení daňové správy u subjektů personálně a ekonomicky spojených se zahraničními osobami se pokračovalo v doplňování a sestavování databází, které slouží k řízení rizik v uvedené oblasti.

I když je institut principu tržního odstupu zakotven v příslušných ustanoveních zákona o daních z příjmů, byla vyvíjena snaha o prosazení dalších nástrojů, jež by přispěly k větší transparentnosti a větší míře dobrovolnosti při výběru daní u příslušných daňových subjektů. V této souvislosti šlo zejména o možnost uzavírání tzv. předběžných cenových dohod, uzákonění přiměřené dokumentační povinnosti k převodním cenám apod. Tyto právní nástroje se však nepodařilo prosadit.

Byla navázána spolupráce daňové správy s odbornou daňovou veřejností, kdy proběhlo několik společných setkání se zástupci komory daňových poradců, byla projednávána možnost participace zástupců privátní sféry na proškolení pracovníků územních finančních orgánů. Za tímto účelem se uskutečnila vzorová prezentace týkající se metod pro stanovení převodních cen.

Nezbytnou činností v oblasti tvorby strategie bylo kontinuální rozvíjení mezinárodní spolupráce. Z tohoto důvodu se zástupci ÚFDŘ, stejně jako zástupci ostatních článků daňové správy, zúčastnili významných mezinárodních jednání a seminářů pořádaných organizacemi jako OECD, IOTA případně Evropskou komisí. Zvláště důležitým počinem na mezinárodním poli bylo vytvoření úzké spolupráce s daňovou správou Slovenské republiky, jejímž vrcholným aspektem je provádění simultánních daňových kontrol.

Jako země přistupující k EU jsme byli přizváni v pozici pozorovatele k účasti na jednáních dvouletého projektu Evropské komise - EU Joint Transfer Pricing Forum, zaměřeného na sjednocování pravidel při aplikaci Směrnice OECD členskými zeměmi EU.

Fórum vyjasňuje časový rámec procedury vzájemné dohody při řešení sporů vzniklých dvojím zdaněním na základě úpravy zisků v souvislosti s převodními cenami, povinnou dokumentaci u sdružených podniků, složení poradní komise aj. Mezi hlavní úkoly Fóra patří zjednodušení samotné procedury řešení sporů, a to na základě „Arbitration Convention“ (Arbitrážní konvence - Úmluva o zamezení dvojího zdanění v souvislosti s úpravou zisků sdružených podniků), ke které by měla naše země přistoupit nejpozději do dvou let po vstupu do EU.

b) Mezinárodní spolupráce při správě daně z přidané hodnoty

Rok 2003 představoval pro daňovou správu završení přípravných činností pro zavedení mezinárodní administrativní spolupráce v oblasti DPH. Veškeré činnosti v dané oblasti byly zacíleny na zavedení přechodného režimu DPH po vstupu České republiky do EU a na vývoj systému VIES (VAT Information Exchange System).

V oblasti informačních systémů došlo k výraznému pokroku při vývoji příslušných národních aplikací podporujících výměnu informací o intra-komunitárních obchodech ve vztahu ke všem členským státům EU. V březnu 2003 proběhlo připojení národního komunikačního uzlu VIES s bránou společné komunikační sítě EU, prostřednictvím které probíhalo do konce roku 2003 testování národních aplikací systému VIES. Pro komunikaci s tímto systémem byl rovněž upraven Automatizovaný daňový informační systém (ADIS), tak aby byla data týkající se obchodů v rámci EU přímo dostupná až z úrovně finančních úřadů.

Velká část pozornosti daňové správy byla v roce 2003 věnována proškolení pracovníků územních finančních orgánů s ohledem na nové postupy při správě DPH po vstupu ČR do EU. Od září 2003 byla započata fáze detailního informování pracovníků vyměřovacích a kontrolních oddělení finančních úřadů, jakož i vedoucích a řídicích pracovníků.

Rovněž byla zintenzivněna externí komunikace ve vztahu k novým povinnostem plátců DPH po vstupu ČR do EU, a to formou vystavování aktuálních informací na pracovištích finančních úřadů a finančních ředitelství a v elektronické podobě na internetových stránkách Ústředního finančního a daňového ředitelství. Pro získání podrobných informací byla rovněž veřejností hojně využívána informační telefonická linka a e-mailová adresa.

V rámci mezinárodní spolupráce byla dále organizována řada interních aktivit s cílem seznámení pracovníků daňové správy s praktickými zkušenostmi při správě DPH v jiných členských zemích EU.

V dubnu 2003 proběhlo setkání zástupců francouzského CLO se zástupci české daňové správy ve VZ Smilovice, jehož cílem bylo získání přehledu o fungování francouzského CLO.

V říjnu 2003 se konalo ve VZ Smilovice setkání pracovníků české daňové správy se zástupci britské daňové správy „HM Customs and Excise“, kde byla diskutována problematika boje s daňovými úniky v oblasti „Carousel frauds“ (Řetězcové daňové podvody u DPH).

Na tuto akci navázala v listopadu 2003 videokonference, taktéž ve spolupráci s britskými odborníky na odhalování tohoto typu daňových úniků, která byla přenášena na vybraná pracoviště všech finančních ředitelství tak, aby měli i pracovníci finančních ředitelství či jim podřízených finančních úřadů možnost seznámit se s daným problémem. Videokonference, které se zúčastnilo cca 200 pracovníků z územních finančních orgánů a asi 25 pracovníků ÚFDŘ, byla účastníky hodnocena velmi kladně.

V prosinci 2003 byl ve spolupráci se CLO Nizozemí uspořádán seminář na využití dat ze systému VIES. Seminář byl tematicky rozdělen do dvou částí. Praktické části se účastnili metodici FŘ, technická část byla věnována pracovníkům z IT oblasti.

V roce 2003 se pracovníci daňové správy intenzivně zapojili do akcí realizovaných v rámci komunitárního programu FISCALIS s cílem vzájemné výměny zkušeností v rámci EU. V průběhu roku 2003 se aktivit programu Fiscalis zúčastnilo celkem 58 pracovníků české daňové správy. Konkrétně se jednalo o 28 účastníků seminářů, 20 účastníků výměnných stáží a dalších 10 pracovníků, kteří participovali na ostatních akcích např. v projektových skupinách a podobně. ČR naopak formou výměny hostila 4 pracovníky zahraničních daňových správ.

c) Mezinárodní smlouvy o zamezení dvojího zdanění

Jedním z cílů české zahraniční politiky je rozvoj všestranných a vzájemně výhodných hospodářských vztahů. S cílem omezení daňového zatížení a vyloučení mezinárodního dvojího zdanění, ke kterému dochází v hospodářských, obchodních a kulturních stycích a které působí nepříznivě na rozvoj vzájemné hospodářské spolupráce, je mezi státy obvyklé sjednat smlouvu o zamezení dvojího zdanění.

Česká republika má doposud v platnosti již více než 65 takovýchto mezinárodních daňových smluv, přičemž další se připravují.

Platnost nových smluv

V roce 2003 vstoupily v platnost tři nové smlouvy o zamezení dvojího zdanění - smlouva s Filipínami, smlouva s Tureckem a nová smlouva se Slovenskem, která od 1. 1. 2004 nahradila ve vzájemných daňových vztazích do té doby uplatňovanou smlouvu z roku 1993.

V tém že roce byla podepsána nová smlouva o zamezení dvojího zdanění s Francií, která by mohla být platná již v roce 2004.

Projednávání nových smluv

V roce 2003 se uskutečnilo 1. kolo expertních jednání o nové smlouvě s Norskem, která by měla nahradit stávající smlouvu z roku 1979. Dále se uskutečnilo 1. kolo jednání s Ázerbajdžánem a 2. kolo jednání s Chile a se Sýrií. V listopadu 2003 se mělo konat jednání s Kyprem, které však kyperská strana na poslední chvíli odvolala.

Na expertní úrovni byla v roce 2003 dojednána smlouva se Srbskem a Černou Horou. Korespondenční cestou byl v daném období dojednán Protokol k platné smlouvě o zamezení dvojího zdanění s Moldávií, jehož hlavním smyslem je rozšíření výměny informací na oblast daní všeho druhu a pojmenování (včetně např. DPH). Sjednání obdobného protokolu bylo navrženo i dalším státům např. Rusku, Ukrajině, Bělorusku.

Ve v řád ě ČR b yly v roce 2003 odsouhlaseny smlouvy o zamezení dvojího zdanění s Jordánskem a s Turkmenistánem.

V průběhu roku 2003 bylo vypracováno několik Pokynů a Sdělení, jež byly následně publikovány ve Finančním zpravodaji. Jedná se zejména Pokyn D-248 „Sdělení k nové smlouvě o zamezení dvojího zdanění se Slovenskou republikou“ a Pokyn D-255 „Sdělení ke smlouvě o zamezení dvojího zdanění s Belgickým královstvím“. Dále bylo publikováno „Sdělení k aktualizaci OECD vzorové smlouvy o zamezení dvojího zdanění“ a „Sdělení k uplatňování smlouvy o zamezení dvojího zdanění s Italskou republikou“.

V. MODERNIZACE DAŇOVÉ SPRÁVY

Rok 2003 znamenal pro oblast „Modernizace daňové správy“ další krok vedoucí k zefektivnění činnosti daňové správy ve snaze, co nejvíce zvýšit připravenost české daňové správy ke vstupu do Evropské unie. Oblasti, kterým česká daňová správa věnovala zvýšenou pozornost, byly zaměřeny především na komunikaci, zlepšení úrovně poskytování služeb daňové veřejnosti, daňovou kontrolu a také na oblast informačních technologií.

V rámci zlepšení komunikace a úrovně poskytování služeb daňové veřejnosti byly v březnu 2003 zpřístupněny nové internetové stránky české daňové správy, resp. Ústředního finančního a daňového ředitelství. Daňová správa zvolila svoje internetové stránky jako jeden z hlavních zdrojů základních informací z daňové oblasti. K tomuto kroku se rozhodla na základě provedeného průzkumu vybraného segmentu daňových poplatníků a plátců. Z tohoto průzkumu vyplynulo, že 69% dotázaných označilo internet jako médium, prostřednictvím kterého by základní informace o daních získávalo nejráději.

Na výše zmíněných internetových stránkách může daňová veřejnost najít informace z daňové oblasti a může jejich prostřednictvím podávat daňová přiznání elektronickou cestou a to u daně z přidané hodnoty, daně silniční a daně z nemovitostí. Ke vzdělávání a ověření znalostí z daňové problematiky je také dostupný vzdělávací softwarový program „TaxTest“.

Zásadní rekonstrukcí prošly intranetové stránky, které slouží jako jeden z primárních zdrojů informací pro pracovníky české daňové správy.

V oblasti informačních technologií i nadále probíhala práce na centralizaci dat v systému Automatizovaného daňového informačního systému s cílem vytvoření obsáhlých databází pro provádění analýz, které napomohou včasnému odhalení rizik při správě daní. V této souvislosti je třeba zmínit existenci propracovaného softwarového programu, který využívá údaje z výše zmiňovaných analýz a který je zaměřen na výběr daňových subjektů k daňové kontrole.

V průběhu roku 2003 došlo k propojení daňové správy s registry, které jsou spravovány jinými orgány státní správy. Jedná se o registr obyvatelstva, evidenci úpadců (daňoví poplatníci, na které bylo vyhlášeno konkurzní řízení nebo jejichž firma se nachází v likvidaci), obchodní rejstřík a také o registr jednotných celních deklarácí. Jedním z dalších kroků je vzájemné propojení registru nemovitostí a údajů v daňových přiznání u daně z příjmů fyzických i právnických osob.

V červnu 2003 se uskutečnil slavnostní večer k příležitosti ocenění právnických osob, které se v roce 2002 nejvýznamnější měrou zasloužily o naplňování daňových příjmů veřejných rozpočtů.

Tohoto slavnostního večera se kromě ministra financí Mgr. Bohuslava Sobotky zúčastnil i ministr průmyslu a obchodu Ing. Milan Urban, ústřední ředitel Ing. Bc. Robert Szurman a další představitelé vrcholového vedení ministerstva financí. Z rukou výše jmenovaných převzali zástupci 20 právnických osob ocenění a zároveň i poděkování za vzorné plnění daňových povinností v roce 2002. Pan ministr financí vyjádřil myšlenku směřující k založení tradice takového druhu ocenění.

a) Mezinárodní spolupráce daňových správ

Mezinárodní spolupráce daňových správ patří k oblastem, které jsou pro českou daňovou správu prioritní. V dnešním světě propojování národních ekonomik, přelévání kapitálu a rozvoje mezinárodního obchodu daňové správy nemohou sebe navzájem izolovat a být tak odtrženy od sdílení svých zkušeností a postupů. Naopak, v současné době je nutné sledovat celosvětové trendy a neomezovat se na řešení vznikající nebo aplikovaná pouze v rámci určitého území.

Rok 2003 byl zaměřen na rozvoj spolupráce s daňovou správou Slovenské republiky, Francie, Velké Británie a Holandska.

Spolupráce s daňovou správou Francie

Spolupráce mezi českou a francouzskou daňovou správou pokračovala projektem „Twinning light“ zaměřeného na oblast „Organizace a řízení daňové správy“. Tento projekt byl zahájen na podzim roku 2002.

Cílem projektu bylo získání informací a zkušeností při strategickém a operativním plánování, při hodnocení výkonnosti pracovníků daňové správy, seznámení se s organizační strukturou, principy řízení a financováním daňové správy ve Francii a v neposlední řadě seznámení se systémy poskytování služeb daňovým subjektům. Součástí tohoto projektu byla studijní návštěva zástupců české daňové správy ve Francii, která se uskutečnila počátkem roku 2003.

Na základě celkového hodnocení projektu, které proběhlo v březnu za účasti zástupců české daňové správy, francouzské daňové správy a delegace Evropské komise, byl tento projekt hodnocen jako velmi úspěšný, užitečný a prospěšný.

Vzhledem k zájmu české i francouzské daňové správy i nadále vzájemnou spolupráci

prohlubovat a rozvíjet, proběhla v průběhu roku 2003 mezi zástupci obou daňových správ několik jednání, jejichž výsledkem byla koncepce pro spolupráci na „centrální“ úrovni, tj. mezi Ústředním finančním a daňovým ředitelstvím a Generálním ředitelstvím daní v Paříži a koncepce pro spolupráci na „regionální“ úrovni, tj. mezi dvěma vybranými Finančními ředitelstvími v České republice a dvěma Finančními ředitelstvími ve Francii. Předmětem této spolupráce bude výměna zkušeností a předávání si tzv. „dobré praxe“ v oblastech, které daňové správy vnímají jako prioritní. Očekává se, že realizace této spolupráce bude zahájena počátkem roku 2004.

Spolupráce s daňovou správou Slovenské republiky

Intenzivně pokračovala spolupráce mezi českou a slovenskou daňovou správou. Pečeť důležitosti a významu této spolupráce pro obě daňové správy vtisklo uzavření mezinárodní dohody „Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Ministerstvem financí Slovenské republiky“, ratifikované v lednu 2003 Ing. Bc. Robertem Szurmanem, ústředním ředitelem Ústředního finančního a daňového ředitelství a Ing. Mariou Machovou, PhD., generální ředitelkou Daňového ředitelství v Banské Bystrici. Na základě tohoto ujednání proběhlo v průběhu roku 2003 několik společných seminářů, které byly organizovány podle zásady reciprocity buď na území České republiky nebo Slovenské republiky.

Spolupráce s daňovou správou Velké Británie

Česká daňová správa také navázala užší spolupráci s daňovou správou Velké Británie. V závěru roku 2003 proběhlo několik seminářů zaměřených na boj proti daňovým únikům. Vzhledem k jejich důležitosti a v zájmu zpřístupnění informací co nejširšímu okruhu specialistů na finančních ředitelstvích a finančních úřadech, byla u jednoho ze seminářů použita forma tzv. „video konference“. V tomto trendu bude česká daňová správa i nadále pokračovat.

Spolupráce s daňovou správou Holandska

Dalším partnerem, se kterým česká daňová správa navázala spolupráci, byla daňová správa Holandska. V průběhu prosince 2003 se uskutečnil seminář zaměřený na propojení informačních systémů daňové správy a využití systému VIES. Jelikož přáním obou daňových správ je pokračovat v této spolupráci, je uvažováno, že počátkem příštího roku by se konalo několik seminářů zaměřených na oblast řetězcových daňových podvodů a mezinárodní spolupráce při vymáhání daňových pohledávek.

b) Česká daňová správa a mezinárodní daňové organizace

Podobně jako v minulých letech byla spolupráce s mezinárodními daňovými organizacemi zaměřena na rozvoj vztahů s mezinárodní daňovou organizací IOTA - „Evropská organizace daňových správ“ a CIAT – „Americká organizace daňových správ“.

Česká daňová správa a IOTA

V rámci spolupráce s IOTA si česká daňová správa zvolila dva strategické cíle. Jedním bylo uspět v kandidatuře na uspořádání VIII. Valného shromáždění IOTA v roce 2004 a tím i získání prezidentského postu v této organizaci. Druhým strategickým cílem bylo co nejširší zapojení pracovníků české daňové správy do aktivit IOTA, vycházejících z jejího pracovního programu na rok 2003.

V době podání kandidatury byla Česká republika jedna z mnohých zemí, které se připravovaly na vstup do Evropského společenství. Skutečnost, že se Česká republika stane členem Evropského společenství, lze považovat za jeden z nejvýznamnějších milníků v její novodobé historii. Samotný vstup sebou přinese mnohé změny, které mohou proniknout do pracovního života zejména v oblasti mezinárodních daňových vztahů a bylo možno

předpokládat, že se tato skutečnost dotkne i organizace IOTA, neboť řada jejích členských států vstoupí do Evropského společenství ve stejném období jako Česká republika a s výhledem do budoucna lze počítat s tím, že je budou následovat i další země. Rok 2004 byl v očekávání vzniku nových vazeb, možná i nového stylu práce, hledání nového poslání a hlubšího naslouchání potřeb jednotlivých členů IOTA.

Česká daňová správa vyjádřila svůj zájem na uspořádání příštího Valného shromáždění a tím i na obsazení postu prezidenta této organizace v kontextu výše očekávaných událostí vedena pocitem vnitřní odpovědnosti za její rozvoj. IOTA musí umět naslouchat vlastním členům a jejich potřebám bez ohledu nato, zda vstoupí do Evropského společenství v příštím, nebo v některém z dalších roků a měla by být, zejména v roce 2004, partnerem Evropské komisi a jiným institucím.

V září roku 2003 byl na VII. Valném shromáždění IOTA, které se konalo v estonském Tallinnu, zvolen Ing. Bc. Robert Szurman, ústřední ředitel Ústředního finančního a daňového ředitelství, prezidentem IOTA, čímž byla Česká republika již podruhé (poprvé v roce 2001) zvolena jako prezidentská země této organizace. V souladu se stanovami IOTA se tak Česká republika stala zemí, která bude hostit a pořádat VIII. Valné shromáždění této organizace v roce 2004.

Co se týče strategického cíle co nejvíce zapojit pracovníky české daňové správy do aktivit IOTA lze říci, že se v roce 2003 akcí pořádaných IOTA zúčastnilo 20 pracovníků české daňové správy, což ve srovnání s rokem 2002 představuje nárůst o 25%. Česká daňová správa považuje účast svých pracovníků na těchto pracovních jednání za příležitost k čerpání a předávání informací a zkušeností v rámci správy daní.

Česká daňová správa a CIAT

V rámci spolupráce se CIAT si česká daňová správa zvolila jeden strategický cíl: podniknout kroky, směřující k přijetí české daňové správy do této mezinárodní daňové organizace.

CIAT je nezisková mezinárodní organizace daňových správ založená v roce 1967. Sídli v Panamě, hlavním městě Panamské republiky.

Hlavním cílem této organizace je podpora spolupráce daňových správ členských zemí, poskytování prostoru pro diskusi, vytváření podmínek pro vzájemnou výměnu informací a zkušeností a pomoc v jejich úsilí dosáhnout vysokých integračních standardů, profesionalismu, výkonnosti, účinnosti a spolupráce. Zajišťuje pomoc při stanovení strategických cílů a zavádění klíčových modelů a systémů, které mohou napomoci rozvoji, modernizaci, růstu produktivity a výkonnosti daňových správ. CIAT poskytuje odbornou a poradenskou pomoc daňovým správám. V roce 2003 sdružovala daňové správy 34 zemí, z toho 29 zemí z kontinentu Severní a Jižní Ameriky a 5 evropských zemí.

Svým případným vstupem do CIAT by česká daňová správa chtěla přispět k rozvoji spolupráce mezi daňovými správami s tím, že je nejen připravena naslouchat zkušenostem a moudrosti druhých, ale že je připravena poskytnout své zkušenosti a postupy, které při správě daní používá.

V roce 2003 proběhlo několik jednání týkajících se možného členství české daňové správy v této mezinárodní organizaci. Jako nejbližší možný termín přijetí České republiky do CIAT se jeví březen 2004, na 38. Valném shromáždění CIAT, které se bude konat v Bolívii.

VI. INFORMATIKA

Automatizovaný daňový informační systém (ADIS) je aplikačně technickou podporou daňové správy s celorepublikovou působností včetně jednotné technické infrastruktury.

Aplikační verze programů se skládá z dílčích modulů pro zpracování daňových přiznání jednotlivých daní, z modulů společných průřezových činností, které jsou potřebné pro správu, evidenci, vybírání a vymáhání daní a z modulů nezbytné systémové podpory včetně modulů pro elektronické zpracování písemností na Internetu daňové správy.

V rámci plánovaného rozvoje ADIS na dané období byly v roce 2003 řešeny zejména tyto úkoly:

- každoroční zapracování změn plynoucích z novel daňových zákonů spojených s úpravou daňového přiznání, výstupních tiskopisů, výpočetních algoritmů apod.;
- rozšíření služeb poskytovaných široké veřejnosti v oblasti elektronického zpracování písemností pro podání daňového přiznání k některým daním a obecné podání písemností pro daňovou správu s možností doručení prostřednictvím datové zprávy **opatřené zaručeným elektronickým podpisem** včetně podání, která jsou odesílána uživatelem přímo z komerčních programů (např. účetních), vyhovujících stanoveným podmínkám MF. Počty uskutečněných podání za tento rok svědčí o zájmu veřejnosti o elektronické podávání.;
- v oblasti přípravy informačních systémů na vstup ČR do EU je postupně budována **aplikační podpora národního uzlu VIES** a aplikační podpory úřadu CLO pro výměnu informací o intrakomunitárních transakcích v oblasti daně z přidané hodnoty, včetně budování kontrolních mechanismů do daňového řízení;
- sestavení návrhu **nového číselníku typů písemností**, jenž znamená podstatnou podporu programového modulu EPI na FÚ;
- posilování a obnova hardware na všech úrovních daňové správy s ohledem na požadavky na rozvoj aplikací..

Aplikační programové vybavení ADIS každoročně reaguje na legislativní změny nejen v oblasti daňových zákonů, ale i na ostatní změny v legislativě, které správu daní ovlivňují. Současně prostřednictvím systému řízení aplikace jsou shromažďovány náměty na zavádění nové funkcionality.

V rámci dalšího vývoje automatizovaného daňového informačního systému se budeme zaměřovat zejména na následující oblasti:

- úpravy systému vyplývající ze změn legislativy;
- zdokonalování podpory pro oblast kontrolních činností správy daní;
- příprava systému ADIS na automatizovanou výměnu informací z oblasti příjmových daní v rámci OECD;
- řešení výměny informací o intrakomunitárních transakcích v rámci systému VIES, budování kontrolních mechanismů do daňového řízení;
- podpora elektronického daňového řízení ve vazbě na platnou legislativu a další rozšíření elektronického podání zejména pro oblast příjmových daní;
- řešení aplikačních rozhraní na ostatní systémy státní správy, v rámci zákonných nároků na poskytování informací.

VII. PERSONALISTIKA

a) Stav zaměstnanců

Pro rok 2003 byl plánovaný počet zaměstnanců územních finančních orgánů určen ve stejné výši jako pro rok 2002.

Plánovaný počet zaměstnanců k 1. 1. 2003 stanovený pro rok 2003 na **15 793** zaměstnanců byl naplněn na 99,3%.

Tabulka č. 39

	1999	2000	2001	2002	2003
Plánovaný počet zaměstnanců	14 209	14 987	15 853	15 793	15 793
Evidenční počet zaměstnanců k 31.12.2003	14 155	14 676	15 656	15 707	15 681
Podíl plnění	99,6%	97,9%	98,8%	99,5%	99,3%

Složení zaměstnanců k 31. 12. 2003 posuzované z různých hledisek ukazují **Tabulky č. 40 až 42.**

Tabulka č. 40

Evidenční počet zaměstnanců k 31.12.2003		počet	podíl
		15 681	100%
z toho	zaměstnanci řídicí složky finančních ředitelství	1 315	8,4%
	zaměstnanci finančních úřadů	14 259	90,9%
	zaměstnanci vzdělávacích zařízení	107	0,7%
	odborní zaměstnanci	15 433	98,5%
	ženy	11 983	76,4%
	zaměstnanci s VŠ vzděláním	4 993	31,8%

Tabulka č. 41

Evidenční počet zaměstnanců k 31.12.2003		počet	podíl
		15 681	100%
z toho	zaměstnanci podle věku		
	do 30 let	2 284	14,6%
	od 31 do 40 let	3 939	25,1%
	od 41 do 50 let	4 945	31,5%
	nad 51 let	4 513	28,8%

Tabulka č. 42

Evidenční počet zaměstnanců k 31.12.2003		počet	podíl
		15 681	100%
z toho	odborní zaměstnanci v pracovním poměru		
	více než 5 let	11 396	73,9%
	od 1 roku do 5 let	3 405	22%
	do 1 roku	632	4,1%

b) Obměna zaměstnanců

Tabulka č. 43

	1999	2000	2001	2002	2003
Počet zaměstnanců ke konci sled. období	14 155	14 676	15 656	15 707	15 681
Nově uzavřené pracovní poměry	868	1 545	2 096	1 221	898
Ukončené pracovní poměry	819	999	1 089	1 107	871
z toho	Neplánované odchody	509	527	608	466
	Ostatní odchody	310	472	430	405
Míra fluktuace	3,6	3,6	4,2	3,9	3,0

Míra fluktuace, tj. podíl neplánovaných odchodů ke stavu zaměstnanců, ke konci roku 2003 poklesla na **3,0%**. Snižující se fluktuace je výsledkem personální politiky, zejména působení na stabilizaci zaměstnanců.

c) Odměňování

Na zvýšení průměrného platu zaměstnanců územních finančních orgánů v roce 2003 měla rozhodující vliv změna platových tarifů od 1. 1. 2003 (dle nařízení vlády č. 582/2002 Sb.). V závěru roku byly rovněž územním finančním orgánům přiděleny prostředky pro výplatu mimořádných odměn za zvýšené daňové inkaso.

Tabulka č. 44

	1999	2000	2001	2002	2003
Plánovaná výše průměrného měs. platu v Kč	14 203	14 288	15 475	16 645	18 276
Průměrný měsíční plat v Kč	14 269	14 626	15 713	16 803	18 418
Přiznaný tarifní plat v Kč	10 876	10 981	11 671	13 261	14 455
Podíl přiznaného tarifního platu k průměrnému měsíčnímu platu v%	76,2	75,0	74,2	78,9	78,5
Průměrná měsíční mzda zaměstnanců ve veřejné správě v Kč (dle ČSÚ)	13 651	13 933	15 338	16 949	18 474

V návaznosti na nařízení vlády č. 330/2003 Sb. a č. 469/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, bylo připraveno přeřazení zaměstnanců do 16ti třídního platového systému od 1. 1. 2004. V návaznosti na ustanovení zákona č. 218/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, byla rovněž průběžně prováděna příprava přechodu do režimu státní služby od roku 2005.

d) Napadení pracovníků ÚFO

Tabulka č. 45 uvádí statisticky zpracovaná data vztahující se k napadení pracovníků územních finančních orgánů v letech 2000 - 2003.

Tabulka č. 45

	2000	2001	2002	2003
Napadení při výkonu zaměstnání	60	84	74	66
fyzické napadení	4	0	8	1
verbální napadení	56	84	66	65
Napadení pro výkon zaměstnání	20	31	24	32
fyzické napadení	2	3	0	2
verbální napadení	18	28	24	30
Ostatní případy*	13	12	8	5
fyzické napadení	4	4	1	1
verbální napadení	9	8	7	4
CELKEM	93	127	106	103
fyzické napadení	10	7	9	4
verbální napadení	83	120	97	99

* Ostatní případy - jsou případy fyzického i verbálního napadení pracovníků ÚFO, u kterých nelze prokázat, že byly vedeny v souvislosti s činností ÚFO.

Celkový počet napadení pracovníků ÚFO je téměř totožný s předcházejícím rokem (97%). Došlo k poklesu případů fyzického napadení z celkového počtu 9 případů v roce 2002 na 4 případy v roce 2003. Počet nahlášených případů verbálního napadení pracovníků ÚFO má stagnující trend (99 případů oproti 97 případů v roce 2002).

e) Vzdělávání zaměstnanců

Ministerstvo financí zajišťuje další vzdělávání zaměstnanců ÚFO po stránce koncepční, metodické, obsahové, organizační a věcné. Vzdělávání vychází z koncepce, schválené vedením Ministerstva financí v roce 1996. Realizace výuky probíhá na podkladě průběžně aktualizovaných pedagogických dokumentů (učebních plánů a učebních osnov), propojených do trojstupňového systému, na který navazují aktualizací kurzy, kurzy pro metodiky a kurzy pro řídicí zaměstnance.

Cílem vzdělávání je osvojení a prohloubení vědomostí a získání dovedností v oblastech procesních postupů v daňové správě, aktivit upravených daňovými zákony a stanovených organizačním řádem územních finančních orgánů.

V souvislosti s připravovaným začleněním České republiky do Evropské unie byl poslední tři roky kladen mimořádný důraz na plnění Usnesení vlády České republiky číslo 841/1999, bod II/1a ke vzdělávání o EU. V této oblasti dochází nejen k povinnému školení v obecné rovině, ale i k realizaci specifických odborných témat o činnosti daňových soustav zemí EU, práva EU a podpůrných informačních systémů, které jsou nezbytné při komunikaci mezi státy EU (např. modul VIES).

Realizace vzdělávacího procesu, tj. používání metod a forem vzdělávání, je odvozena nejen z pedagogiky, ale i z poznatků o vzdělávání v zahraničních daňových správách. Vlastní výuka se uskutečňuje prezenčním studiem, kombinovaným studiem a distančním studiem v převážně týdenních kurzech. Všechny kurzy prošly standardním experimentálním ověřováním. Zjišťování efektivity výuky probíhá v rámci obvyklých didaktických postupů testy a anonymními dotazníky. Průběžné úpravy pedagogických dokumentů vycházejí především z vyhodnocování anket účastníků všech kurzů, připomínek finančních ředitelství, návrhů lektorů a z poznatků získaných při metodických dohlídkách.

Jednotlivé profesní skupiny zaměstnanců jsou vzdělávány zejména v oblasti správy daní, ekonomiky, účetnictví, práva, psychologie, managementu, komunikace a výpočetní techniky.

Noví zaměstnanci územních finančních orgánů absolvují povinně všeobecné vstupní školení, které má funkci adaptační, včetně distančního modulu o EU a distančního modulu o environmentálním minimu, u kterých je využívána forma e-learningu. Pak povinně procházejí jedním z profilujících kurzů typu B, zaměřených na registraci daní, evidenci daní, vyměňování, správu daně z nemovitostí, správu daně dědické, darovací a z převodu nemovitostí, správu dotací, daňovou kontrolu a vymáhání.

Vedle toho mohou noví zaměstnanci územních finančních orgánů absolvovat některý fakultativní kurz, zaměřený k účetnictví, podpůrným informačním systémům, oceňování, komunikaci či základům práva.

Na základě pracovního zařazení pokračuje odborné vzdělávání v některém z osmi odborných kurzů (druhý stupeň vzdělávání po jednoroční praxi). Obdobně je tomu i v třetím roce pracovního poměru k územnímu finančnímu orgánu, kdy mají ke studiu k dispozici 48 odborně specializačních kurzů (třetí stupeň).

Po čtyřleté praxi jsou pro zkušené pracovníky a pro metodiky FŘ, včetně vedoucích oddělení a odborů ÚFO, připraveny výběrové odborné aktualizací kurzy. Specializované kurzy pro management jsou určeny pro řídicí zaměstnance.

K přípravě lektorů jsou zaměřeny semináře s názvem Andragogická didaktika. Získané poznatky v těchto kurzech lektori transformují do efektivnějšího řízení výukového procesu, používají je při realizaci aktivizačních metod a forem výuky, zařazují výuku pomocí PC a dataprojektoru. Při takto prováděné výuce jsou připomínky účastníků ke způsobu vedení vyučovacího procesu minimální.

K využívání služeb různých vzdělávacích agentur dochází při výuce ve vzdělávacích zařízeních ÚFO pouze výjimečně, a to jen v oblastech, kde odbor 48 nemůže zajistit odbornou úroveň lektory z řad zaměstnanců resortu Ministerstva financí.

Počty absolventů interního školení zaměstnanců ÚFO od roku 2000 prezentuje **Tabulka č. 46**.

Tabulka č. 46

Druhy školení podle interního vzdělávacího systému	ROK				CELKEM absolventů
	2000	2001	2002	2003	
všeobecné vstupní školení (A) – I. stupeň	631	1 137	716	534	3 018
profilující kurzy (B)	431	1 152	1 429	697	3 709
výběrové kurzy – účetnictví, ADIS, právo aj.	580	557	531	904	2 572
odborné kurzy (OK) – II. stupeň	284	147	422	474	1 327
odborně specializační (OSK) – III. stupeň	1 576	838	119	1 360	3 893
aktualizační kurzy pro zkušené z. (OAK)	724	603	232	-	1 559
výběrové kurzy pro zkušené z. (OAKV)	1 121	1 343	1 682	1 489	5 635
pro vedoucí oddělení a referátů (ŘZV)	754	499	548	704	2 505
pro ředitele FŘ, FÚ a jejich zást. (ŘZ)	133	243	276	281	933
andragogika (příprava lektorů)	23	74	62	42	201
e- learning EU (distanční studium)	-	1 620	11 366	1 182	14 168
EU pro vedoucí zaměstnance	-	86	86	-	172

V rámci sladování legislativy ČR a EU se realizuje pod patronací Evropské komise projekt „Prosazování práv v oblasti duševního vlastnictví“. Za oblast územních finančních orgánů byli vybráni personálními odděleními finančních ředitelství pro absolvování tohoto školení v roce 2004 odborní pracovníci, kteří budou dále v rámci finančních ředitelství metodicky řídit oblast prosazování práv k duševnímu vlastnictví při aktivitách územních finančních orgánů.

Zaměstnanci územních finančních orgánů jsou prostřednictvím Intranetu Ministerstva financí informováni o učebním obsahu všech kurzů, kterých se mají zúčastnit. Ve svém PC najde každý zaměstnanec vedle popisu vzdělávacího systému a plánu vzdělávacích akcí

v jednotlivých vzdělávacích zařízeních ÚFO také podrobnosti o cílech výuky, obsahu a rozsahu učiva, návaznosti mezi učebními obsahy jednotlivých stupňů a typů kurzů, způsoby výběru frekventantů, časových limitech pro absolvování kurzů, metodách výuky, formách ověřování vědomostí a dovedností. Rovněž každý zaměstnanec územních finančních orgánů má v předstihu k dispozici ve svém PC rozvrh předmětů, konkrétní učebnu nebo počítačovou pracovnu, kde se příslušný kurz bude ve vzdělávacím zařízení realizovat. Tento postup je základním předpokladem flexibility a otevřenosti celého vzdělávacího systému.

Efektivním pomocníkem při vzdělávání zaměstnanců územních finančních orgánů i při řešení konkrétních úkolů na daňovém úřadě je pracovní a učební pomůcka TaxTest, která je k dispozici na síti všem pracovníkům Ministerstva financí, územních finančních orgánů včetně vzdělávacích zařízení ÚFO Přebrada a Vltava.

Používaný informační systém VZD/VEMA urychluje vzájemnou komunikaci mezi Ministerstvem financí, finančními ředitelstvími a vzdělávacími zařízeními v oblasti vzdělávání. Současně umožňuje evidovat výsledky závěrečných testů absolventů kurzů, prostřednictvím pevných sestav slouží k výběru účastníků na vzdělávací akce, kombinací pevných sestav umožňuje vytváření komplexního přehledu o všech realizovaných vzdělávacích akcích za požadované období a usnadňuje tak řízení této oblasti odborem 48.

VIII. HOSPODAŘENÍ DAŇOVÉ SPRÁVY

a) Příjmy ÚFO

Příjmy ÚFO dosáhly v roce 2003 výše 38 317 tis. Kč, z čehož 7 720 tis. Kč činí čerpání rezervního fondu.

Upravený rozpočet příjmů (bez zkrácení o výši čerpání rezervního fondu) je překročen o 18 097 tis. Kč, tj. o 144,8%.

Překročeny jsou zejména ostatní nedaňové příjmy, které jsou z velké části tvořeny dobropisy z minulého období (o 6 557 tis. Kč), příjmy z pronájmu majetku v důsledku pronájmu nebytových prostor v nově pořízených nemovitostech (o 5 597 tis. Kč) a příjmy z úroků (o 3 191 tis. Kč).

Příjmy z prodeje investičního majetku (zejména odprodej vyřazených osobních služebních vozidel) jsou překročeny o 324 tis. Kč.

b) Výdaje ÚFO

Výdaje na činnost ÚFO dosáhly celkové výše 6 417 899 tis. Kč.

Mzdové prostředky tvořily 54,1% z celkových výdajů.

Čerpání prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci je téměř rovno částce přidělené ze státního rozpočtu (upravený rozpočet činil 3 472 436 tis. Kč, čerpání činilo 3 471 389 tis. Kč, tedy 100%).

Fondy odměn již finanční ředitelství nedisponují.

Úroveň odměňování zaměstnanců ÚFO nejlépe charakterizuje vývoj průměrného platu, který se z 16 803 Kč dosažených v roce 2002 zvýšil na 18 418 Kč v roce 2003. K jeho navýšení došlo zejména zvýšením platových tarifů od 1. 1. 2003 a dále posílením tzv. volných složek platů na výplatu odměn zaměstnancům ÚFO vykonávajícím správu daní za zvýšené inkaso příjmů oproti roku 2002. Plánovaná výše průměrného platu činila 18 276 Kč.

Věcné běžné (neinvestiční) výdaje tvořily 39,1% z celkových výdajů.

Vývoj výdajů na zákonné pojistné a přiděly do FKSP je adekvátní vývoji mzdových prostředků.

Upravený rozpočet ostatních běžných výdajů ve výši 1 229 774 tis. Kč byl čerpán ve výši 1 227 454 tis. Kč, tj. na 99,8% (včetně čerpání rezervních fondů ve výši 7 720 tis. Kč a včetně tvorby rezervních fondů ve výši 29 140 tis. Kč), na jednoho zaměstnance na 100,6%. Bez čerpání rezervních fondů byly tyto výdaje plněny na 99,2%, nedočerpání činilo 10 040 tis. Kč. K nedočerpání prostředků došlo zejména v programovém financování.

Oproti loňskému roku se zvýšilo čerpání ostatních běžných výdajů v roce 2003 na 101,4%, na jednoho zaměstnance na 101,3%. V absolutní výši činil průměr na jednoho zaměstnance 78 344 Kč. K meziročnímu nárůstu došlo u výdajů za energetické zdroje, služby (zejména poštovné) a za opravy a udržování.

Kapitálové výdaje

V roce 2003 měly veškeré prostředky přidělené ze státního rozpočtu na kapitálové výdaje charakter systémově určených výdajů.

V roce 2002 bylo čerpáno 369 396 tis. Kč kapitálových výdajů, v roce 2003 to bylo 435 982 tis. Kč, což představuje nárůst o 18%. Proti roku 2002 došlo ke změně struktury závazných ukazatelů kapitálových výdajů změnou jednotlivých programů financování. V rozpočtu na rok 2003 již nebyl obsažen program 312 020 a 312 120. Přetrvává program 312 110, kde došlo k poklesu o 75,7 mil. Kč, neboť od 1. 1. 2003 bylo v tomto programu, z pokynu odboru 11 MF omezeno zahajování nových investičních akcí. Výdaje programu 312 130 se v čerpání kapitálových výdajů promítly pouze částkou 173 tis. Kč jako čerpání rezervního fondu FŘ v Ústí nad Labem vytvořeného v roce 2002. Od 1. 1. 2003 je do programového financování zařazen nový program 212 110, který v podprogramu 212 111 obsahuje výdaje na ICT (výpočetní technika a komunikace) a podprogram 212 11A-H obsahující výdaje na pořízení a reprodukci ostatního movitého a nemovitého majetku. Vzhledem ke změně struktury programového financování nelze provést porovnání s minulým rokem za všechny programy obsažené v rozpočtu na rok 2003. Lze však konstatovat, že k nárůstu kapitálových výdajů v roce 2003 došlo u ICT, výdaje na ostatní movitý a nemovitý majetek stagnují.

Upravený rozpočet programu 312 110 činil 200,021 mil. Kč, čerpání činilo 197,135 mil. Kč, což je 98,6%. Z celkového čerpání ve výši 197,135 mil. Kč činila úhrada faktur z rozpočtových prostředků 167,223 mil. Kč, úhrada faktur z rezervního fondu 9,692 mil. Kč a tvorba rezervního fondu činila 20,220 mil. Kč. Z rozpočtových prostředků nebylo vyčerpáno 12,578 mil. Kč.

Upravený rozpočet programu 212 110 činil 238,591 mil. Kč, čerpání činilo 238,673 mil. Kč, což je 100,03%. Z celkového čerpání ve výši 238,673 mil. Kč činila úhrada faktur z rozpočtových prostředků 231,930 mil. Kč, úhrada faktur z rezervního fondu 0 mil. Kč, úhrada faktur z prostředků FKSP 2,630 mil. Kč a tvorba rezervního fondu činila 4,113 mil. Kč. Z rozpočtových prostředků nebylo vyčerpáno 2,548 mil. Kč.

Následující **Tabulka č. 47** ukazuje vývoj příjmů a výdajů ÚFO v letech 1999-2003.

Tabulka č. 47

(v tis. Kč)

ROK	PŘÍJMY CELKEM	VÝDAJE (skutečnost k 31. 12. daného roku)			
		CELKEM	kapitálové (investiční)	běžné (neinvestiční)	na jednoho zaměstnance
1999	23 437	4 886 505	656 323	4 234 251	345
2000	16 857	5 234 320	728 738	4 505 582	357
2001	26 436	5 933 803	746 087	5 187 716	374
2002	51 653	5 902 626	359 458	5 543 168	374
2003	38 317	6 417 899	435 982	5 981 917	410

IX. KONTROLNÍ A DOHLÍDKOVÁ ČINNOST

a) Interní audit

V průběhu roku 2003 provedlo oddělení 561 – Interního auditu podle „Plánu auditu na rok 2003“ celkem 3 veřejnosprávní kontroly, které byly zaměřeny převážně na prověření vybraných údajů účetních závěrek, dodržování zákonnosti, rozpočtové a finanční kázně při vynakládání finančních prostředků, hospodaření s majetkem státu a na funkčnost a účinnost vnitřního kontrolního systému. Současně byly v roce 2003 uzavřeny projednáním závěrečného protokolu dvě veřejnosprávní kontroly, provedené v roce 2002.

U všech vykonaných veřejnosprávních kontrol bylo kontrolovaným osobám pracovníky interního auditu uloženo přijmout konkrétní, adresná a termínovaná opatření k odstranění zjištěných nedostatků včetně zaslání zprávy o jejich splnění. Ze strany odpovědných pracovníků kontrolovaných osob byla ve všech případech přijata opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Zjištěné nedostatky jsou analyzovány z hlediska jejich příčin a souvislostí. Je hodnocena míra rizika jejich negativního dopadu na hospodaření s rozpočtovými prostředky a na integritu a vypovídací schopnost finančních informací.

b) Inspekce

V rámci ÚFO byly provedeny kontroly autoprovozu, provádění vedlejší pracovní a lektorské činnosti a dodržování povinností úředníků při správě a stanovení daně z příjmu právnických osob u poplatníků.

Kontroly autoprovozu – byly provedeny na **FŘ v Ostravě** a **Českých Budějovicích** včetně čtyř FÚ v působnosti každého z uvedených FŘ. Měly za cíl prověřit jeho hospodárnost, dodržování interních předpisů v dané oblasti, záznamů o provozu služebních vozidel a prověřit využívání vlastních vozidel zaměstnanců k pracovním cestám. Zjištěné nedostatky byly u obou kontrol obdobné – v některých případech se jednalo o jízdu bez žádanek, o vydání souhlasu s použitím služebního vozidla neoprávněným pracovníkem, o nadhodnocování ujetých km, o nevhodnou přepravu jednoho pracovníka do míst s vysokou dopravní obsluhou, věcné a formální nedostatky směrnic o autoprovozu, nepovolené parkování atd.

Kontrola výkonu vedlejší pracovní a lektorské činnosti na FŘ v Ostravě. Cílem bylo zjistit zda je dodržován limit pracovního volna na lektorskou činnost stanoveného obecně závazným předpisem a dodržování postupu dle pracovního řádu u vedlejší pracovní činnosti. Zjištěné nedostatky - 6 vedoucích zaměstnanců FŘ nepostupovalo při získání živnostenského oprávnění v souladu se zněním příslušného pracovního řádu, nebo mylně informovalo zaměstnavatele o svých podnikatelských aktivitách.

Kontrola dodržování povinností úředníků ÚFO při správě a stanovení DPPO u poplatníků. Kontrola měla za cíl zjistit, zda vytykané nedostatky zjištěné kontrolou NKÚ byly způsobeny pochybením či zanedbáním povinností úředníků ÚFO. Zjištěné nedostatky – nebylo zjištěno pochybení, které by vyžadovalo přijetí speciálních nebo systémových opatření či postihů.

c) Podání dle vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú. I. řešena oddělením Inspekce

Bylo řešeno celkem **44 podání** podle vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú.I., které se týkaly činnosti ÚFO, z toho 5 směřovalo současně proti FÚ a FŘ nebo proti FŘ a ÚFDŘ.

Finančních úřadů se týkalo **27 podání**, z toho byly 4 anonymní. Posouzeno bylo jako neoprávněných – 14 podání, částečně oprávněných - 4 a oprávněných – 1 podání. Zbývajících 8 podání nebylo možno vyhodnotit dle výše uvedených kritérií, neboť se jednalo o stížnosti typu „tvrzení proti tvrzení“ nebo o připomínky, upozornění či podněty.

Finančních ředitelství se týkalo **12 podání**, z toho jedno anonymní. Posouzeno bylo jako neoprávněných – 7, částečně oprávněných – 1 a oprávněných – 2 podání. Zbývajících 2 podání nebylo možno vyhodnotit dle výše uvedených kritérií, neboť se jednalo o stížnosti typu „tvrzení proti tvrzení“ nebo o připomínky, upozornění či podněty.

Ústředního finančního a daňového ředitelství se týkalo **10 podání**. Posouzeno bylo jako neoprávněných – 7, částečně oprávněných – 1 a oprávněných – 2 podání.

d) Podání dle vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú. I. řešena na ÚFO

V roce 2003 došlo na finanční úřady a finanční ředitelství celkem **818 podání**, která byla řešena dle vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú. I.

Z celkového počtu podání, bylo 271 podání, směřujících na činnost ÚFO, z toho 257 stížností tj. 94,83%. Z celkového počtu 257 stížností bylo 16 kvalifikováno jako oprávněných tj. 6,23%.

Tabulka č. 48 ukazuje oprávněnost řešených stížností v členění na FÚ a FŘ.

Tabulka č. 48

Oprávněnost řešených stížností v roce 2003						
OPRÁVNĚNOST stížností	CELKEM		na činnost FŘ		na činnost FÚ	
	257		8		249	
Částečně oprávněná	24	9,34%	1	12,50%	23	9,24%
Neoprávněná	201	78,21%	7	87,50%	194	77,91%
Oprávněná	16	6,23%	0	0,00%	16	6,43%
Ostatní *	16	6,23%	0	0,00%	16	6,43%

* *Ostatní:* jedná se o stížnosti, které byly podavatelem vzaty zpět, opakované stížnosti, popř. jsou dosud v šetření

X. SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM

Podle ust. § 18 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ve znění pozdějších předpisů zveřejňují finanční ředitelství a finanční úřady výroční zprávu k poskytování informací. Za kalendářní rok 2003 bylo na ÚFO celkem podáno **49 žádostí o informaci**, ústní žádosti o informaci se podle zákona č. 106/1999 Sb, neevdují.

V roce 2003 byla podána **4 odvolání proti rozhodnutí**. Žádné rozhodnutí nebylo v roce 2003 přezkoumáváno soudem, a nebyly uloženy žádné sankce za nedodržení zákona č. 106/1999 Sb.

XI. ZÁVĚR

V oblasti legislativy Ministerstvo financí v roce 2003 připravilo rozsáhlou novelu zákona o daních z příjmů a zákona o rezervách, která byla v závěru roku přijata a vyhlášena zákonem č. 483/2003 Sb. Novela implementuje směrnice a doporučení EU týkající se přímého zdanění do daňové legislativy České republiky a konkretizuje základní politické zásady koaličních jednání k reformě veřejných financí a Programového prohlášení vlády v oblasti zdaňování příjmů fyzických a právnických osob, a to především postupným snižováním sazby daně z příjmů právnických osob z 31% na 28% v roce 2004, na 26% v roce 2005 a na 24% v roce 2006, prodloužením doby odpisování administrativních budov z 30 na 50 let, reaguje na změny v oblasti účetnictví od 1. 1. 2004, zjednodušuje některé postupy, zejména při zdaňování úrokových výnosů u právnických osob, zohledňuje novou standardní klasifikaci produkce provedenou Českým statistickým úřadem, zpřesňuje úpravu ve zdaňování příjmů s mezinárodním prvkem, zejména v oblasti zajištění daně, zpřesňuje tvorbu daňových rezerv na opravy hmotného majetku u poplatníků - plátců DPH, definuje postup poplatníka při uplatnění vytvořené rezervy ve vazbě na její zaúčtování a zpřesňuje některá ustanovení s cílem zvýšení právní jistoty poplatníků a správců daně. V rámci novely je provedena celková úprava náhrady za soustavu jednoduchého účetnictví, která byla s účinností od 1. 1. 2004 zrušena novelou zákona o účetnictví. Dále se zavádí minimální základ daně na úrovni poloviny průměrné mzdy pro podnikatele - fyzické osoby, v rámci podpory rodin s dětmi se zvyšuje nezdanitelná část základu daně na dítě, implementují se Doporučení Komise 94/79/EC z 21. 12. 1993 o zdaňování některých příjmů plynoucích fyzickým osobám, které nejsou daňovými rezidenty.

Rozsáhlá novela zákona o daních z příjmů implementuje směrnice EU týkající se přímého zdanění do daňové legislativy České republiky a reflektuje základní politické zásady probíhající reformy veřejných financí, jejichž naplnění bude v následujícím období rovněž klást na pracovníky územních finančních orgánů zvýšené nároky.

Rovněž tak Ministerstvo financí připravilo nový zákon o dani z přidané hodnoty, který vychází a je plně v souladu s potřebami EU.

Jedním z rozhodujících úkolů daňové správy pro následující období je též umožnit podávání daňového přiznání k dani z příjmů v elektronické podobě. S ohledem na rozsáhlost výchozích podmínek pro realizaci tohoto záměru u daně z příjmů právnických osob je v první fázi uvažováno umožnit podávání elektronického daňového přiznání poplatníkům, kteří jsou podnikateli, jejichž zdaňovacím obdobím je kalendářní rok 2003 nebo jiné zdaňovací období započaté v roce 2003, které končí v roce 2004. Přestože v této souvislosti nelze vyloučit vznik neočekávaných problémů (např. při převodu povinných a zvláštních příloh, údajů z účetní závěrky pro podnikatele a seznamu potvrzení o dani vybrané srážkou z příjmů podle § 36 odst. 6 zákona o daních z příjmů, do elektronické podoby), zabezpečí Ministerstvo financí ve spolupráci s územními finančními orgány a s řešiteli podmínky pro to, aby podnikatelské daňové subjekty mohly podat elektronické přiznání k dani z příjmů právnických osob v prodloužené zákonné lhůtě pro jeho podání, nejpozději dnem 25. června 2004.

Přestože byl rok 2003 z hlediska dosažených výsledků v oblasti správy daně z příjmů v mnoha směrech úspěšný, nelze předpokládat, že zavedené způsoby řízení a organizace práce budou i do budoucna dostačující. Naplnění nových úkolů, které pro tuzemské finanční orgány vyplynou z reformy veřejných financí a ze vstupu České republiky do Evropské unie bude vyžadovat hledání nových přístupů a metod při správě této daně.

V roce 2004 budou pracovníci územních finančních orgánů v praxi muset zvládnout vedle legislativních úprav zákona o daních z příjmů i dopady legislativních úprav ostatních (nedaňových) zákonů, zejména rozsáhlé legislativní úpravy v oblasti účetních předpisů. Pro pracovníky finančních úřadů se tak zvýšila jak administrativní náročnost výběru daní z příjmů, tak i náročnost na provádění daňové kontroly.

Výsledky, kterých bylo dosaženo v roce 2003 v oblasti mezinárodních daňových vztahů

a modernizace daňové správy jen potvrzují, že v současné době, kdy dochází k propojování národních ekonomik, rozšiřování mezinárodní spolupráce a změně podstaty přístupu k daňové veřejnosti, nemůže být moderní daňová správa uzavřena a odtržena od moderních metod řízení a postupů, aplikovaných v zahraničí a tím od mezinárodní daňové spolupráce jako takové.

Je zřejmé, že jednotlivé dílčí úspěchy, kterých bylo doposud dosaženo by v celkovém kontextu ztratily svou vlastní důležitost, pokud by nebyly součástí dlouhodobé cílené strategie. Proto i v nadcházejícím roce bude oblast mezinárodních daňových vztahů a modernizace daňové správy pokračovat v činnostech, které přispějí k upevnění a posílení postavení české daňové správy v mezinárodních daňových vztazích a zkvalitnění rozsahu poskytovaných služeb daňové veřejnosti.

K zajištění tak náročného úkolu, jakým je modernizace daňové správy, musí přispět mimo jiného také opatření legislativního charakteru. Plán legislativních prací vlády na rok 2003 a Výhled legislativních prací vlády na léta 2003 až 2006 stanovil Ministerstvu financí předložit vládě návrh věcného záměru zákona o daňové správě, resp. návrh zákona o daňové správě. Záměrem těchto dvou legislativních úkolů bylo navrhnout zcela novou právní úpravu věcné a územní působnosti daňové správy s termínem účinnosti 1. 1. 2005.

V průběhu prací na tomto úkolu se ukázalo, že bez vytvoření potřebného prostoru k projednání na všech odpovídajících úrovních, je příprava této nové právní úpravy značně problematická.

Rozhodnutím ministra financí byl původní záměr rozfázován do dvou kroků. Prvním krokem bude zpracování novely zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, která bude zaměřena zejména na sladění zákonného textu s dalšími předpisy, které již byly přijaty (zákon o finanční kontrole, zákon o spotřebních daních), resp. s vysokou pravděpodobností budou přijaty v dohledné době (zákon o Celní správě ČR, daňový řád), na úpravy územní působnosti územních finančních orgánů a na další dílčí úpravy převážně legislativně technického charakteru, které jsou v současnosti nezbytné. Ve druhém kroku bude po širších konzultacích připravena nová právní úprava organizačního uspořádání orgánů daňové správy. Plnění úkolu uvedeného v Programovém prohlášení vlády ČR – pokračovat v procesu modernizace daňové správy – tedy i v legislativní oblasti průběžně pokračuje.